

PEDAGÓGUSOK

LAPJA

LXVIII ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2012. FEBRUÁR 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

2.

ISTEN ÉLTESSE, ELNÖK ÚR!

Volt életfogytiglanra ítélt rab, segédmunkás és műfordító, az Országgyűlés és a III. Magyar Köztársaság elnöke. Mindenekfelett azonban ő volt a rendszerváltás óta eltelt évtizedek legnépszerűbb politikusa: Göncz Árpád február 10-én töltötte be a kilencvenedik életévét. Óriási népszerűsége egyszerű titkot takar: a történelem legtorzabb korszakaiban is mindig ember tudott maradni.

Budán járt elemibe, majd 1932-ben beiratkozott a Werbőczy Gimnáziumba, ahol jelesre érettségizett. Egyszer azt nyilatkozta: „Nem szerettem a Werbőczyt, mélységesen korrupt iskola volt. Utáltam azt az iskolát, főleg, mikor jöttek a zsidótörvények.” Érettségi után tisztviselőként dolgozott, mellette jogot tanult. A jogi végzettséget és a doktori címet 1944-ben szerezte meg a Pázmány Péter Tudományegyetemen. Úgy mondta, azért ment jogásznak, mert ez volt az egyetlen olyan egyetem, amit egy szegény értelmiségi család gyermeke elvégezhetett anélkül, hogy az a család számára elviselhetetlen anyagi megterhelést jelentett volna. Már egyetemista korától, 1939-től egészen 1946-ig a Teleki Pál Munkaközösség tagja volt, de kapcsolatot tartott baloldali, a népi írók eszmei befolyása alatt álló értelmiségekkel is. A német megszállás idején, 1944-ben bekapcsolódott az ellenállási mozgalomba, fegyveres ellenállóként az év karácsonyán a csendőrök meg is sebesítették.

A Független Kisgazdapártba 1945 tavaszán lépett be, 1946-tól a párt szétveréséig, 1948-ig annak fizetett alkalmazottjaként dolgozott, és felelős szerkesztője volt a *Nemzedék* című hetilapnak. Ezután segédmunkás, autogénhegesztő és csőlakatos lett, 1951 és 1956 között talajvédelmi technikus, agronómus és irányító tervező is volt. Közben a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Növénytermesztő Karán kezdett tanulni, de a forradalom és annak következményei miatt az ott folytatott tanulmányait sohasem fejezte be.

Az 1956-os forradalom idején a Magyar Parasztszövetség újjászervezésében, annak leverése után a Bibó István által megfogalmazott magyar demokratikus függetlenségi mozgalom kibontakozási javaslatának kidolgozásában vett részt. Mielőtt 1957 májusában letartóztatták, ő csempészte nyugatra az emigrációhoz Nagy Imre írásait. A Legfelsőbb Bíróság Népbírósági Tanácsa 1958. augusztus 2-án a Bibó-per másodrendű vádlottjaként életfogytiglani börtönbüntetésre, tíz év jogvesztésre és teljes vagyonelkobzásra ítélte.

A börtönben megtanult angolul. Hat év letöltése után, 1963-ban amnesztiával szabadult, az ítéletet végül 1989-ben semmissé nyilvánították. Életét szakfordítóként folytatta, majd angol, amerikai, japán, klasszikus és kortárs műveket fordított. Egyik legismertebb fordítása, a Magyarországon 1981-ben kiadott Tolkien-regény, *A Gyűrűk Ura*. Drámákat, regényeket írt, drámáit több külföldi színház, rádió és televízió is műsorára tűzte.

A 80-as évektől jelentős ellenzéki tevékenységet folytatott. 1990. május 2-án nagy többséggel elnyerte az Országgyűlés elnöki tisztét, majd 1990. augusztus 3-án öt évre köztársasági elnökké választották. Új hivatala miatt lemondott képviselői mandátumáról, az Országgyűlés elnökének funkciójáról és az SZDSZ Országos Tanácsában viselt tagságáról is. 1995. június 19-én, elnöki megbízatásának lejártakor a parlament ismét őt választotta köztársasági elnöknek, így hivatalát tíz éven át, 2000. június 6-ig viselte. Ez idő alatt viselkedése etalon lett, talán ezért is tudta országos és nemzetközi hírnevét, népszerűségét megőrizni.

Emlékszem, a rendszerváltás hajnalán sajtótájékoztatóra hívta össze az akkor már pártok szolgálójává és szolgálójává süllyedő magyar sajtó munkatársait. Az étteremben nagy kerek asztalok mellett, de pártpolitikai elkötelezettségtől függetlenül székertáborokba gyűlve vártuk. Ő belépett, végignézett rajtunk, aztán egy asztalhoz invitált valamennyiünket. Mikor leültünk, mosolyogva azt mondta: „Na ugye, tudtok ti szépen egymás mellett is ülni.”

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL:

Az iskolaigazgató monológja

Aki szakmai megnyilvánulást tesz, leváltják. Aki nem, azt is. Nem a szakmaiság számít. Szervilizmus eddig is volt, de most lesz csak igazán! (Pallás György középiskolai igazgató) **3. oldal**

A magyar elit, az oktatás és a politika

A készségfejlesztés helyébe megint előtérbe akarják állítani a kemény, szabálykövető, újra mondom: keresztény családban és keresztény kisközösségben elvárt magatartást. Hogy ezt hogyan vezetik át az övönökön, a tanító néniken, azt nem tudom, de megtörhetik az oktatók gerincét, és ez baj. (Lengyel László, a Pénzügykutató Zrt. elnöke) **7. oldal**

Az oktatási törvények értékrendje

Ezt a törvényt ugyanis nem elefántcsonttoronyban üldögélő, a pedagógiát és az iskolarendszert a szakirodalomból ismerő szakértők, hanem elméleti tudással bíró, tudományos fokozattal rendelkező, a katedrán több évtizedet eltöltő pedagógusok írták. (Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár) **6. oldal**

Nem lesznek „ilyen himihumi képzések”

A felsőoktatás átalakítása azt is eredményezi majd, hogy „ilyen himihumi képzések, amiktől sokat szenvedünk, nem lesznek”, nem szabad ugyanis azt a gyakorlatot folytatni, hogy a megszerzett diploma mögött „nincs igazi fedezet”. (Orbán Viktor miniszterelnök) **11. oldal**

A kormányzat gondolkodik, az alattvaló végrehajt

Milyen iskolaképet vizionál a köznevelési törvény? A kormányzat gazdaság- és társadalomfilozófiájához jól illeszkedő, az első ipari forradalom idején megálmodott iskolakép bukkán elő. (Vass Vilmos oktatáskutató) **12. oldal**

AZ ISKOLAIGAZGATÓ MONOLÓGJA

Mindig van lejjebb, minden méltatlan helyzet alulmúlható.

A maig érvényben lévő oktatási rendszer nem volt tökéletes, de működött. Kisebb települések önkormányzatainak az iskola fennmaradásához közvetlen érdeke fűződött, még ha ez gyakran gyengébb infrastruktúrával, esetleg polgármesteri hozzá nem értéssel is párosult. A közvetlen érdek helyenként feltűnően sikeres pályázatokat, modern iskolaépületeket eredményezett. Nagyobb iskolavárosok oktatási hálózatát nagyobb szakmaiság, de az egyes intézmények fennmaradásának, működtetésének közvettebb érdekeltsége jellemezte, amely a hálózat színvonalának, hatékonyságának fenntartásában, nem pedig egyes iskoláinak fennmaradásában, felújításában volt érdekelt.

Ha korlátozottan is, de mindkét típus oktatási intézményének volt célja és stratégiája. Az egyre szűkösebb költségvetési keretek között is érdemes volt az iskola helyzetén alapuló olyan pedagógiai programot, helyi tantervet készíteni, amely a piaci versenyben esélyt nyújtott a fennmaradásra, fejlődésre. A gyengébb, hátrányos helyzetű kitörhetett, az elit még színvonalasabb lehetett. Nem mindig átlátható önkormányzati értékrendben, de értelme volt a szakmai munkának.

Nem túlzott optimizmussal, de vártuk az új jogszabályokat. Tudtuk, hogy a városi iskolarendszerben tekintélyes szakközépiskolánkat alapvetően érinti majd mind a köznevelési, mind a szakképzési, mind pedig a felsőoktatási törvény. Feltételeztük, hogy a módosított törvényi kereteknek megfelelő új stratégiát kell majd felépítenünk. Nagyon tévedtünk. Nem látszik, hogy szükség lenne stratégiai tervezésre, csak operatív vezetésre.

A sorrend is megváltozott. Mindenekelőtt a felsőoktatás, a továbbtanulás lett a legfontosabb, hiszen február közepére a végzős középiskolásoknak dönteniük kell, milyen felsőfokú intézménybe jelentkezzenek. Milyen tanácsot adjunk? A várható pontszám a nyelvvizsga, az emelt szintű érettségi alapján jól becsülhető. A továbbtanulás azonban elsősorban nem ettől, hanem a költségtérítéstől, a családi helyzettől függ. Eddig is akadt színjelenes tanuló, aki családi okokból nem tanulhatott tovább. Most majd akad gyengébb tanuló, aki családi okokból tanulhat tovább. Őket is segítjük. A növekvő társadalmi különbségek még nem verték szét az iskolai atmoszférát. A többségnek azonban nem tudunk a lelkiismeretünket megnyugtató tanácsot adni. A diákhitel nagyon kockázatos, a szűk keretű állami támogatás évtizedes rőghöz kötetést jelent, ha van munka. Az elvileg tandíjmentes külföldi egyetemek a megélhetést, a párhuzamos munkavállalás pedig a tanulást teszik lehetetlenné.

„Maradj középfokú szakképzésre”, mondhattuk eddig. De az eredetileg RFKB javaslatain alapuló korábbi kereteken a fenntartók nem szívesen változtatnak. Az elvileg munkaerőpiacot figyelő RFKB érzéketlen a megváltozott egyetemi továbbtanulási feltételekre, az önkormányzat pedig az esetleg érzékelt változásokra sem vállalt megnövekedett szakképzési költségeket. Pedig kivételesen megethetné, mielőtt jól menő szakközépiszkolája a TISZK-nek nevezett fekete lyukba zuhan. A legnagyobb vesztes ismét a diák, aki gazdasági, ügyviteli szakmai alapozás után a korábbi keretet öröklő műszerész, nyomdai gépmester vagy bútorigipari technikus képzést választhat, ha szakképzetlen lévén érettségi után még tanulni akar.

A továbbtanulásra vonatkozó gyors döntés kihát az érettségire is. Melyik, milyen szintű legyen? Mi legyen az ötödik tantárgy? Legalább kétévi készülődés után minden újra megkérdőjeleződik! Az alsóbb éves számára is, hiszen az előrehozott érettségi is újratervezendő. Ha jövőre egyáltalán lesz még kétszintű érettségi!

(Folytatás a 3. oldalon)

Át kell írni a tankönyveket

Máshol helyezkedik el az agyban a beszédértésért felelős terület, mint azt eddig gondolták a szakemberek – derült ki egy új tanulmányból. A felfedezés miatt újra kell írni az orvosi tankönyveket.

Az úgynevezett Wernicke-terület a német származású idegyógyász, *Carl Wernicke* után kapta a nevét, aki elsőként jegyezte le az 1800-as évek végén. Erről az agyi központról eddig úgy tartották, hogy az agykéreg hátsó részén, a hallásért felelős terület mögött helyezkedik el. A Georgetown Egyetem Orvostudományi Központjának szakemberei által végzett átfogó elemzés szerint azonban a Wernicke-terület valójában három centiméterrel közelebb van a homloklebenyhez, illetve a hallásért felelős központ előtt, és nem mögötte helyezkedik el. „Mindez azt jelenti, hogy újra kell írunk a tankönyveket” – mondta *Josef Rauschecker* idegtudományi professzor, a tanulmány vezető szerzője. Az amerikai tudományos akadémia folyóiratában (PNAS) megjelent tanulmány készítői 115 szakmailag lektorált korábbi tanulmányt vontak elemzés alá, amelyek a beszédértés vizsgálták, és különböző agyi képalkotási eljárásokat – mágneses rezonanciás (MRI) vagy pozitronemissziós tomográfiát (PET) – használtak.

Előkerültek Deák Ferenc magánlevelei

A magyar kultúra napja alkalmából január 20-án *René Louis Roudaut*, Franciaország magyarországi nagykövete ünnepélyesen átadta *Szöcs Géza* kultúráért felelős államtitkárnak a követségen fellelt, *Deák Ferenc* által írt magánleveleket és egyéb emlékeket. Az ünnepségre a Magyar Országos Levéltárban került sor, ahol a jelentős eszmei értékkel bíró iratokat el is helyezik. Az eddig elvesztettnek hitt dokumentumok között nyolc darab – *Nedeczky Idához* írt – Deák-levél, Deák Ferenc egy költeménye, valamint külön kis borítékban egy hajtincse található. A levelek Kehidán, Pesten és Pusztaszentlászlón, 1853–1862 között keletkeztek, a hajtincs valószínűleg az 1850-es évekből származik. Ilyen Deák-hagyaték valószínűleg máshol nem maradt fenn. (Forrás: *Kormányportál*)

Alkotó pedagógusok jelentkezését várjuk!

Sorsunk – mint minden emberé – az idő mélységesen mély kútjának vizébe merül. Am élnek köztünk pedagógusok, akik munka után alkotnak, és akik az alkotás által kiteljesedve teszik szebbé mindennapjainkat. A Pedagógusok Lapja szívesen bemutatja őket és alkotásaikat is. Kérjük, hogy műveiket, rövid önéletrajzukat a milleii@pedagogusok.hu e-mailre vagy a Budapest 1417, Pf. 11 postacímre küldjék. A borítékra írják rá: „Alkotó pedagógusok”.

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalékos áfával 4500 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk.

Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a féloldalal 60 000, a negyedoldalal 30 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 60 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Millei Iлона**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levélcíml: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Felelős kiadó: **Galló Istvánné elnök**

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A VEZETŐVÁLTÁS VESZÉLYEZTETHETI A TANÉV BEFEJEZÉSÉT

A PSZ követeli az érdekegyeztetés rendszerének újragondolását

A Pedagógusok Szakszervezete alátámasztottan látja abbéli félelmét, hogy a közoktatási rendszer államosítása megfelelő alapot teremt a szakszervezeti érdekegyeztetés kizárásához, az intézményvezetői gárda teljes lecseréléséhez és a pedagógusok elbocsátásához. Ezért január 23-i közleményében azt követelte, hogy kezdődjenek meg a tárgyalások az érdekegyeztetés rendszerének újragondolására, újraszabályozására.

A Pedagógusok Szakszervezete közleményben idézte fel, hogy az Országgyűlés minden előzetes szakszervezeti egyeztetés nélkül fogadta el a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvényt. A törvény egyik pontja akként rendelkezik, hogy a munkáltatói jog gyakorlásának eltérő döntése hiányában, a törvény erejénél fogva legkésőbb 2012. március 31. napján megszűnik azoknak az intézményvezetőknek a vezetői megbízása, akik a megyei önkormányzatoktól átkerültek a kormány által kijelölt állami intézményfenntartóhoz, a megyei intézményfenntartó központokhoz. A megyei intézményfenntartó központ hatáskörébe tartozik többek között előkészíteni és az oktatásért felelős miniszternek felterjeszteni a közoktatási intézmények vezetői megbízásának visszavonásával kapcsolatos javaslatokat.

A PSZ január 3-án megkereste

dr. Réthelyi Miklós oktatásért felelős minisztert, rámutatva arra, hogy tanév közben a vezetőváltás rendkívüli hátrányokkal járhat, veszélyeztetheti a tanév befejezését, a felvételi eljárások lebonyolítását, az állami vizsgák megszervezését, illetőleg az új tanév előkészítését. A PSZ kezdeményezte, hogy az intézményvezetői megbízások visszavonásával, az új megbízások kiadásával kapcsolatos kérdésekben induljon egyeztetési eljárás az érdekvédelmi szervezettel. A megkeresésre az oktatásért felelős miniszter 2012. január 23-ig semmilyen választ nem adott.

A PSZ 2011. december 12-én a megyei közgyűlések elnökeit és a megyei kormányhivatalok vezetőit levélben arra kérte, hogy az állami fenntartásba kerülő intézmények átvételi eljárásába, a munkáltatói jogokkal kapcsolatos egyeztetési folyamat kidolgozásába vonják be a PSZ illetékes megyei tisztségviselőit.

A PSZ 2012. január 20-án a Közoktatási Érdekegyeztető Tanács ülésén a köz-

oktatásért felelős helyettes államtitkártól értesült arról, hogy valamennyi átvett közoktatási intézmény esetében kiírták a nyilvános pályázatot a vezetői feladatok ellátására. Ezért tényként lehet megállapítani, hogy a kormány és szervei ismét figyelmen kívül hagyták a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a területi érdekegyeztetésre vonatkozó rendelkezéseit, figyelmen kívül hagyták továbbá a PSZ kérését és kezdeményezéseit. A PSZ sajnálatosnak tartja, hogy a Magyarország kormánya folytatni kívánja az általa bevezetett és az Alaptörvénnyel szentesített gyakorlatot, miszerint döntéseit mind központi, mind területi szinten az érdek-képviselői szervek véleményének megkérdezése nélkül, minden egyeztetést mellőzve hozza meg.

A PSZ elfogadhatatlannak tartja ezt a kormányzati magatartást. Meggyőződése, hogy csak érdemi párbeszéddel lehet fenntartani a közoktatási intézményekben az alkotómunkához szükséges „munkabékét”.

AZ ISKOLAIGAZGATÓ MONOLÓGJA

(Folytatás a 2. oldalról)

Az új törvények nemigen izgatják már a nevelőtestületet. Huszonkét vagy harminckét óra az iskolában, nem mindegy? Befásultak már. Az otthoni dolgozatjavítással úgyis több, mint negyven. A koncepciókról keveset tudunk, az elfogadott törvényekből alig értünk többet. Különböző sem érünk rá a jövőn töprengeni. Nincs hét, hogy adatokkal kitöltendő táblázatokat ne kapnánk fenntartótól, gazdasági egységtől, magasabb szervezetektől. Határidőként már anakronisztikus a „postafordultával” kifejezés, az „e-mail-fordultával” pedig még nem ismeretes. Helyettük a „sürgősen”, „azonnal”, „rögtön”, „még a mai napon”, „haladéktalanul” szinonimái használatosak. A Taninform kódjait az iskolán kívül senki sem használja, pedig az elektronikus adatnyilvántartás használatát a fenntartó rendelte el. Ha ő tudná is kezelni, egyszerűbb adatokat az iskolától külön-külön kérni. Töltögetjük is a táblázatokat szorgalmasan, és néha még tanítással is foglalkozunk.

Az új törvények nem jelentenek azonnali feladatokat. Annál inkább az ellenőrzések. Azokból is jut minden hónapra. Normatíva-ellenőrzés; szakképzési, gazdálkodási, törvényességi, pénzügyi ellenőrzés. OSAP-statisztika, vezetői ellenőrzési napló. Ezek rutinfeladatok; ellenőr jön az önkormányzattól, gazdasági egységtől, NESZFI-től, NAV-tól, ÁNTSZ-től. Ezek olykor segítő szándékúak, tanácsot is adnak, nem örülünk, de együttműködünk. Most azonban új hatóság, a legnagyobb parancs jött: címeres Megyei Kormányhivatal. Ez más típusú együttműködés: a Hivatal ellenőr, Végzést küld, mi pedig végrehajtjuk. Akkor is, ha egyes jogszabályokról mást gondolunk. A definíció egyszerű: jogsértés az, amit a Kormányhivatal annak nevez. A jogsértő gyakorlat megszünte-

tése pedig az, amelynek teljesítéséről az intézmény igazgatója a tanév közepén megszabott határidőig a szükséges dokumentumok megküldésével beszámol. Jogorvoslatnak helye nincs; az eljárás megszüntetését követő esetleges fellebbezés lehetséges ugyanazon Kormányhivatalhoz.

Felsejlik már a szép új világ. Az önkormányzaton belüli viszonylagos sokszínűséget homogenitás váltja fel. Lojalitás eddig is volt, ha nem is mindig egyformán értelmeztük. A jobbitó szakmai javaslat elhalt, mert kétségessé tette a lojalitást. Eddig is kifizetődobb volt lapítani, a barátok, barátnők az értékrend esélyesebbjei lettek. De az elismeréshez eredmény is kellett. Ez még gondolkodást, felelősségvállalást is igényelhetett. Korábban a törvényesség az önkormányzatot is kötötte, ezentúl maga a Hivatal a törvény. Már nincs szükség gondolkodásra, ehelyett kormányhivatali lojalitás, a „parancsra tettem” végrehajtása kell.

A nem egészen rövidlátó igazgató eddig tudta, hogy nemcsak munkáltató, hanem munkavállaló is egyben. Néhányan még a tanárok szakszervezeti tagságát is eltűrték, sőt maguk is szakszervezeti tagok voltak. Még mindig akad néhány vakmerő, akiben nem tudatosult, hogy a törvény erejénél fogva megszűnő intézményvezetői állásokra újra pályázni kell. Már készülnek az alkalmasnak látszó jelöltek. Még az sem teljesen kizárt, hogy némely ambiciózus új jelölt színvonalas, szakmai pályázatot készít. Aki szakmai megnyilvánulást tesz, leváltják. Aki nem, azt is. Nem a szakmaiság számít. Szervilizmus eddig is volt, de most lesz csak igazán! Csinovnyikrendszer épül, Csehov, Gogol, Tolsztoj világa tér vissza kétszáz év múltán. Nem várható azonban, hogy ez is a NAT része lesz.

Pallás György középiskolai igazgató

KEMÉNY ELBOCSÁTÁSOK A KÖZSZFÉRÁBAN

Több mint 6700 álláshely szűnik meg a közszférában a kabinet döntése értelmében. A létszámleépítésről szóló kormányhatározat a Magyar Közlöny január 11-i számában jelent meg. A legtöbb dolgozót, több mint 2300-at a kormányhivataloktól kell elküldeni.

A rendelkezés szerint a kormány az idei költségvetési hiánycél teljesítése és a hatékonyan működő állam kialakítása érdekében döntött a leépítésekről. Az érintett vezetőknek meg kell vizsgálniuk azt is, hogy a leépítésekhez kapcsolódó egyszeri kiadások fedezetét a tavalyi maradvány, illetve az idei költségvetés terhére tudják-e biztosítani. Ha az egyszeri költség biztosítására az adott fejezetben belül nincs mód, kérelmezni lehet a többletköltségek központi finanszírozását. A kabinet a létszámleépítéshez kapcsolódóan – az elbocsátottakat támogató rendszer létrehozása érdekében – Karrier Híd Program indítását rendeli el.

A döntés alapján a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumtól és a hozzá tartozó szervezetektől 2826 em-

bert küldenek el, a legtöbbet, 2343-at a kormányhivataloktól. A Miniszterelnökségről 19, a Vidékfejlesztési Mi-

nisztériumtól és intézményeitől 742, a Belügyminisztériumtól 200, a nemzetgazdasági tárcától és intézményeitől pedig 350 embernek kell távoznia. A Nemzeti Erőforrás Minisztérium és intézményei 903 dolgozótól válnak meg. A fejlesztési minisztériumból és a hozzá tartozó hivataloktól 393 embert bocsátanak el.

A Külügyminisztérium annyi kedvezményt kapott, hogy a létszámcsökkentés 50 százalékát jövő januárra halaszthatja, összesen 279 dolgozót kell elbocsátania. A döntés a tárcák közül egyedül a Honvédelmi Minisztériumot nem érinti. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal létszáma 577-tel, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökségé 39-cel csökken.

A Központi Statisztikai Hivaltól 70, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságtól és szerveitől 162, az Országos Egészségbiztosítási Pénztártól pedig 159 embert küldenek el.

A létszámcsökkentés érinti az Országos Meteorológiai Szolgálatot, továbbá közgyűjteményeket, kulturális, művészeti és sportintézményeket is.

ELFOGADHATATLAN A SZEFG SZÁMÁRA A TÍZSZÁZALÉKOS KÖZSZOLGÁLATI LÉTSZÁMCSÖKKENTÉS

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEFG) Ügyvivő Testülete január 17-i ülésén eszmecsere-t folytatott a 2012-es esztendő legfontosabb érdekvédelmi feladatairól. A szervezetet váratlanul érte és megdöbbentette a közszférát érintő elbocsátásról szóló kormányhatározat. Ennek kapcsán közleményt adtak ki, melyet az alábbiakban idézünk.

„Amikor az előző év végén kitűztük az évindító testületi ülés időpontját, tisztában voltunk azzal, hogy a január 1-jén életbe lépő változások nehéz helyzetet teremtenek a közszolgalati munkavállalók, a közszféra számára. Magyarország gazdasági helyzete, a folyamatosan romló forint, a bekövetkezett leminősítések, az ennek következtében elindult IMF–EU-s előkészítő tárgyalások és az elmúlt két évtized minden megélt tapasztalata jogossá tette és teszi az új évtől való félelmeket.

Mindezek ellenére is váratlan és megdöbbentő volt a Magyar Közlöny 2012. évi 3. számában nyilvánosságra került 1004/2012. (I. 11.) sz., 6719 fő elbocsátásáról szóló kormányhatározat, amely közel 10 százalékos létszámcsökkenést jelent. Ez a döntés elfogadhatatlan. Nemcsak, és nem elsősorban azért, mert nem előzte meg semmilyen érdekegyeztetést, mert a kormány nem munkahelyek ezreinek megszüntetését, hanem tízezreinek létrehozását ígérte, mert kilátástalan helyzetbe hozhatja az elbocsátással érintett munka-

vállalókat, hanem azért, mert az érintett területek, intézmények, egyszóval a közszolgalati feladatok színvonalas elvégzése sérül, pótolhatatlan veszteséget okozva ezzel a magyar társadalomnak.

Az elmúlt időszakban a közszféra munkavállalói megalázó, értelmetlen és több esetben alkotmányellenes döntések elszenvedői voltak. A munkavállalók bérei évek óta nem emelkednek, a béren kívüli juttatások folyamatosan csökkennek, a munkafeltételek romlanak, a munkaterhek nőnek. Miközben a kormány állandóan hangoztatja az emberek, a polgárok iránti elkötelezettségét, azokat a munkavállalókat teszi a legkiszolgáltatottabbá, akik a jó kormányzás, a polgárokért működő közszolgalatás megvalósítói lehetnének.

Az Ügyvivő Testület egyetértően támogatja a SZEFG valamennyi tagszervezetének a kormányzati létszámcsökkentéssel kapcsolatban megjelent állásfoglalását, közleményét, és szolidáris az érintett munkavállalókkal.

Felszólítja a kormányt, hogy az érdekképviselletekkel együttműködve, a közszolgalati érdekegyeztetés rendszerét felhasználva tegyen meg mindent az elbocsátott kollégáink kilátástalan helyzetbe kerülésének megakadályozásáért, a magyar közigazgatás, a közszolgalatások működőképességének megőrzéséért.”

(Forrás: SZEFG)

A MAGYAR ELIT, AZ OKTATÁS ÉS A POLITIKA

Lengyel László: *Központilag nem lehet megmondani, hány iskola, hány pedagógus kell*

A magyar elit egy csoportja saját ostobasága, cinikus önzése és személyes érdekei alapján száz év alatt harmadszor viszi vesztébe az országot. Először 1917–1918-ban tette, amikor a magyar vezető körök semmit sem értettek a helyzetből, és nem sejtették, hogy mi következik, másodszor 1944-ben, amikor Horthy és csapata képtelennek bizonyult kiugrani és kiugrasztani az országot a szakadék felé tartó szerelvényből, és harmadszor most. Csakhogy míg az első két esetben külső kényszerek is szerepet játszottak, addig a mostanit kizárólag magunknak köszönhetjük. Ráadásul ez utóbbiból az oktatásra nézve is rémisztő dolgok következnek – írta egyik cikkében. A miértokről, és arról, hogy mit tehetünk, *Lengyel Lászlóval*, a Pénzügykutató Zrt. elnökével beszélgettünk.

– *Mi volt az, ami most mindenféle külső kényszer nélkül rossz irányba vitte a magyar utat?*

– Azt gondolom, hogy a magyar elitnek egy olyan csoportja került hatalomra, amelyik szilárdan meg volt győződve arról, hogy az Európát is súlyosan érintő világválság óriási lehetőséget nyújt a szuverén magyar nemzetállamnak a káoszban. Ahogy az előző két esetben, úgy most is az táplálja ezt a reményt, hogy háborús időszakokban – és tudjuk, hogy Orbán Viktor így fogja fel – a nagyhatalmak egymás ellen vannak, a nemzetközi intézmények nem működnek, a kontrollok hiányoznak. Ilyenkor, ha elég ügyes és elszánt egy erős nemzeti felhatalmazású állam, akkor képes arra, hogy a világ újrafelosztásában a maga számára új helyet, szerepet hasítson ki.

– *Tízmilliónyi magyar a maga 97 ezer négyzetkilométernyi területével?*

– Igen. Orbán egészen másként értékeli a magyar helyzetet, mint ahogy mi gondoljuk. Épp ez a probléma, nagyságrendi az ő eltérése, sokkal nagyobbban látja Magyarországot. Először is beleérti az egész Kárpát-medencét. Az a véleménye, hogy a határon túli magyarok valamennyi országban képesek arra, hogy befolyást szerezzenek. A Kárpát-medence vezető országa lehetünk. Azok a választók, akik szintén ebben hisznek, úgy gondolják, hogy itt vagyunk ezer éve, és minden szenvedés ellenére mindig megmutattuk, hogy mi vezetjük ezt a térséget. Leverhettek, de megmutattuk. Most megint felállunk, énekeljük a Himnuszt, és beírjuk az alkotmányba. Hadd tegyem hozzá: ezzel az érzéssel a térség nemzetei be vannak oltva, mindegyiknél van olyan politikai, szellemi irány, amely szilárdan meg van győződve arról, hogy szenvedései feljogosítják a vezető szerepre.

– *Szóval ez viszi Orbánt is jobbra, egyre jobbra?*

– Azt gondolom, hogy ez az elképzelés megragadta a szavazóknak egy olyan részét is, akik számára a kultúracionális nacionalizmuson kívül létezik egy nagyon erős gazdasági nacionalizmus is, ami azon alapszik, hogy „amíg mi voltunk fent

2002-ig, addig ez az ország első volt a térségben. Aztán jöttek a kommunisták, és az országot a béka feneké alá vitték. De most újra átvettük a romokat, és erős akarral gazdasági értelemben is újra visszanyerhetjük a fényünket”. A harmadik do-

log – ami szerintem nagy tévedés –, hogy Orbán szilárdan hitt abban: a felfelé jövő országok, Kína, Oroszország, a gazdag arab világ minket fog stratégiai szövetségeseinknek tekinteni, mert szükségük van rá, hogy Európa közepén legyen egy támaszpontjuk. Persze, Európa fontos volt, de halódik, vége van, Amerika már rég meghalt. A felfelé jövő keletről jön a fény. Ebben sincs újdonság, mert 45 után a Szovjetunióból, Moszkvából és Pekingből már jött a fény. Csak most egy más kelet van.

A gond az, hogy Európában, Amerikában tényleg súlyos válság van, de azért annyira nagy káosz – hála istennek – nincsen. A demokratikus intézmények, még ha lassúak, sokkal nehezebbek is, mint egy diktatúráé, működnek. Túl a válságon demokratikus országokról van szó, ahol őszintén úgy gondolják, hogy nem szabadna beavatkozni egy másik ország belvilágába. Azt azonban el akarják kerülni, hogy miközben Európa közepén néhány ország őrzi a demokráciát, a többi sorban átmenjen a másik irányba. Ezért is foglalkoznak velünk, különben fitymálnának ránk. A haldokló Európa láthatóan elég erős ahhoz, hogy a magyar kultúrfölényt ne ismerje el.

Ugyanakkor az Orbán-rendszer kihívó, nacionalista magatartása a környező or-

szágokban sem hozott eredményt. Ez a magatartás ugyanis csak akkor működik, ha kemény erő áll mögötte. Ilyen azonban nincs. Viszont jelenleg az összes szomszédos állammal is negatív a viszonyunk. Gettóba kerültünk. Én tudom, hogy Vásárosnaményban és Süllyápon ezt nem veszik komolyan, de azért a magyar jobboldali szellemi elitnek azt kell átélnie, hogy Londontól Párizsig, Berlinton New Yorkig azt kérdezik tőle: „önök meg vannak boldulva?”, és ha kiderül valakiről, hogy egyetért a kormányával, akkor nem állnak vele szóba.

A szakmák egyszerűen kénytelenek elhúzódni, például a jobboldali közgazdászok közül alig lehet találni olyat, aki a kormányzat mellett felszólalna. De a filmesektől az írókig mindenki meg van rémülve. Művészek nem jönnek Budapestre koncertezni, előadni. Jön a társasági kitalálás. Az Orbán-kormány pedig eközben azzal szórakozik, hogy folyamatosan megsérti a magyar szellemi elit különböző vezető szereplőit: „Attól, mert te Nobel-díjat kaptál, még nem vagy író, attól, mert te Oscar-díjat kaptál, még nem vagy filmrendező, attól, mert te tudsz zongorázni, mi még azt gondoljuk rólad, hogy takarodj.” Ez rémisztő!

– *És most az értékrendnek nevezett ideológia nevében az oktatásra is rátették a kezüket, és mindent annak rendelnek alá, az óvodától a felsőoktatásig...*

– Én három dolgot látok, ami miatt az oktatásban rémisztő dolgok következnek. Az egyik, hogy az Orbán-rendszer évtizedek múltán ismét elővette az alul lévőket, – ha tetszik, a tömeg – összes előítéletét a kulturális, az oktatási, a tudományos szellemi világgal szemben.

Kifejezetten politikai elvárás, hogy valaki bunkó legyen. „Te tudsz nyelveket? Ez hiba! Te jártál külföldön? Ez baj! Te nem két pofonnal neveled a gyerekedet? Azért nevezletlen. Te nem egészséges családban élsz? Te koncertekre jársz, és ilyen kultuszszemetet olvasol?” Valami olyan – ha tetszik, proletár – düh ez, ami az 50-es évek végén volt a Kádár-rendszerben.

(Folytatás a 6. oldalon)

A MAGYAR ELIT, AZ OKTATÁS ÉS A POLITIKA

(Folytatás az 5. oldalról)

Vagyis, a szellemi elit kussoljon! Minél inkább tekintélyes, annál nagyobb pofont kap. Ez az, amikor a lágerban kihívják azokat, akiknek diplomájuk van, és először azokat lövik agyon. Ez az a hang, amiben a tanárokkal, az oktatókkal szemben az összes kocsmai előítélet benne van. „Na, mondjátok meg, mit ér a tudás?” „Az életnek tanulsz fiam, ez aztán nem ad neked semmit! Kell neked tudni ezt a sok szart? Kísérleti iskola, hát velem nem kísérletezettek, én elvégeztem azt a hat osztályt!” Satöbbi. Ez a fajta brutális, előítéletes világ, amelyben tényleg az van benne, hogy „most aztán mi, itt, akik vállalkozók vagyunk, mi, itt, akik a traktorra ülünk, mi, itt, akik tudjuk, hogy ezek a cigányok mind tolvajok és csak gyereket csinálni jók, mi azt üzenjük az iskolának, hogy legyen végre rend, becsület! Elég volt ezekből a mindenféléből. Tanuljon meg becsületesen írni-olvasni!”

– **Az az iskolarendszer, amit most megváltoztatnak, jó volt?**

– Nem, az az iskolarendszer is rossz volt. A borzasztó az, hogy most egy olyan porosz típusú iskolarendszerbe visz vissza, amelyik fegyelmző brutalitással gondolja rákényszeríteni akarát a gyerekekre, később a munkaerőre. Az alulról feljötteknek az a dühe, erkölce ez, hogy „a fene egye meg, lehet, hogy leérettségiztem és diplomát szereztem, de alapjában véve mégiscsak a kétkezi munka az, ami számít”. Ez az a fajta megvetés egyébként, amely a magyar pedagógusokat hihetlenül hátra sorolta már a Kádár-rendszerben. Ez az a szemlélet, amikor Orbán Viktor közli, hogy ő engedményt tett, hogy 15 évet mondott eredetileg a munkába állítás idejére, és 16-ra engedte, és hogy helyesli, de sajnos nem lehet bevezetni azt, hogy két pofonnal tanítsanak. Ez belülről jövő, abszolút őszinte.

– **Hát persze, köszönhetjük a papának, gondolom.**

– Igen. Korábban a papa ellen lázadt fel. Ilyen értelemben ez egy valódi fordulat. Kicsit szomorúan mondom, ez nem személyes, hanem nemzeti ügy. Pontosan az az érdekes benne, hogy Orbán Viktor és az a nemzedék, amelyhez tartozott, de még a nála eggyel fiatalabb nemzedék is abban nőtt fel, hogy meg kell felelned az európai normáknak. Az egész rendszerváltás arról szól, hogy neked nyelveket kell tanulnod, kulturáltan kell viselkedned, késsel és villával kell enned az európai asztalnál, hogy képességeidben emelkedj fel az angol, a francia, a holland, az amerikai mintára. Ez a

kifutásod van, erre oktassanak. Ezért küldte mindenki egyetemre a gyerekét.

Ráadásul a rendszerváltás elején a fizikai munka brutálisan leértékelődött, emberek százazrei lettek munkanélkülivé. Az elitellenes gyűlölet radikálisan lecsökkent, hisz kiderült, csak diplomával lehet megélni. Hirtelenjében mindenki úgy gondolta, ha már neki nem is volt, de a gyereke szerezzen diplomát. Az alul lévők hihetetlen befektetéseket eszközöltek, hogy felnyomják, külföldre küldjék a gyereket. Nem jött be. Ennek a csalódása jön most vissza. Mert van diplomás munkanélküliség, még akkor is, ha egyébként kisebb, mint a többinél. De nem hozta meg sokak, például a pedagógusok helyzetének javulását sem. Az Európa-ellenességnek az is oka, hogy egy nemzedék szembesült azzal, hogy nem vált igazán egyenrangúvá Európával, nem vált hollanddá, osztrákká, németté, franciává. Nem tudott bejutni...

– **Miért nem?**

– Ebben mind a két oldal ludas. Igazán ők sem akartak minket, mert ezek a társadalmak nem olyan nyitottak, mint ahogy mi kívülről gondoltuk róluk. Brutális verseny van odakint, és most, a válság idején még inkább így van. És a fiatalok szembesültek, és ma is szembesülnek azzal, hogy jövedelmet ott ugyan többet kapnak, de az emberi és szakmai státusuk lezuhan. Nincs értelmiségi munka már jó ideje, és ez borzasztó nagy csalódás. Viszont kiderült, a nyugat valódi kemény piacgazdaság, ahol irtózatos a verseny, és természetesen a hazaiaknak van előnyük. A másik oldalról kétségtelen tény, hogy nem lehet 10-15 éves nekilödulással megfelelő mértékű áttörést elérni.

– **Az elitklubba tehát időben kell bekerülni?**

– Csak egy gyakorlati példát mondok, Németországban nem jó keletnémetnek lenni, pedig ők is németek. Ők sem tudtak áttörni. Azt kell mondanom, hogy a gyerekeik gyerekei, ilyen értelemben nekem az unokáim jutnak majd be igazán. Nem marad büntetlenül, hogy én az életem első 40 évét a Kádár-rendszerben töltöttem, annak összes hátrányával. Ennek következtében ez benne van az én fiamnak az első 15, 20 évében is. Vagyis – ha nem teszi most tönkre Orbán Viktor – az én 3 és 6 éves unokám fog már úgy felnőni, hogy természetessé válik a határ átlépésének teljes szabadsága, hogy úgy váljanak át egyik nyelvről a másikra, hogy az egyáltalán nem okoz problémát, észre sem veszik majd, hogy ők más nyelven beszélnek. És ez nem csak

nyelvi kérdés, az, hogy ugyanúgy eltájékozódni a londoni társaságban, mint a budapestiben, civilizációs kérdés is. A bejutáshoz lényegében itt egy olyan nemzedéknek kell felnőni, amelyik nem élt Kádár János alatt. És megkockáztatom, ahhoz, hogy a rendszerváltás tapasztalatait is demokratikusan dolgozza fel, most gyerekeknek kell lennie.

– **Igen ám, csak ha azt az oktatást, ami végre elindult a „nyugati úton”, ismét jégszekrénybe tesszük, és ellenkező irányba indítjuk, akkor nemhogy az unokáink, de az unokáink unokái sem fognak Európába jutni...**

– Igen, ez így van. De nem biztos, hogy be tudják rakni a frizsiderbe. És nem azért, mert nem akarják, hanem mert technikailag alkalmatlanok rá. Egy sor feltételnek kéne megvalósulnia ahhoz, mindekelőtt anyagilag, de szervezési szempontból is, hogy igazán végig tudják az akaratukat vinni. Ami azt is mondatja velem, hogy Orbán Viktor bukásának egyik legfontosabb oka, hogy nem tudott egy erős államot szervezni. Ha tudott volna, akkor 25 évig még elkormányozna, de az állam ma gyengébb, mint eddig bármikor volt. Ha közvetlen közletről megnézzük adott esetben éppen a Hoffmann Rózsa-féle minisztériumot, hát az első szél elfújja! És technológiailag sincs semmi kivitelezhető állapotban. Többek között még azt sem gondolták eléggé végig, hogy a Gyurcsány-kormány is nagyjából két dolog miatt bukott akkorát, amekkorát bukott: az intézménybezáráások miatt az egészségügyben és az oktatásban. Náluk az egészségügy számított jobban, mert az oktatásban nem jutottak el idáig. De ahol megpróbálták, ott is elemi felháborodáshoz, iszonyatos dühöz vezetett. Miközben a munkanélküliség miatt nem, egy kórház vagy iskola bezárása miatt fellázadt az egész város, az ország. Az első igazi csapás, ami igazán átütött az Orbán-kormányon, az volt, amikor elterjedt, hogy a Corvinust bezárják.

Innentől kezdve az egyetemisták körében nem lehet kiejteni a Fidesz és Hoffmann Rózsa nevét. A felháborodás végigpörgött az egész országon: ha ezt meg lehet csinálni a Corvinusszal, akkor velünk is meg lehet csinálni. És sztrájkbizottság alakul, emberek éhségstrájkolnak, pedig még semmi sem történt.

– **Igen, csak most nem egyszerűen bezárják majd az iskolákat, hanem államosítják, az állam pedig megmondja, hány iskolát, hány pedagógust finanszíroz...** (Folytatás a 7. oldalon)

A MAGYAR ELIT, AZ OKTATÁS ÉS A POLITIKA

(Folytatás a 6. oldalról)

– Szerintem nagy baromság volt az egész oktatásügyet állami kézbe venni. Eddig pénz híján lehetett szidni a helyi polgármestert, és azt mondani, hogy idióta a város. De most minden az állam nyakában van. Központilag pedig nem lehet azt megmondani, hogy hány iskola, hány pedagógus kell. Erre mondta *Hetényi István*, öreg mentorunk a Pénzügyminisztériumban, hogy ez még *Gerő* elvtársnak sem sikerült 1951-ben. Ehhez apparátus kell. Ám még közigazgatásilag sincs intézője az ügyeknek. Az alsó fokú iskolákat ki fogja vezérelni? A járásoknak kell majd, de a járások még nem jöttek létre. A járásokat azonban nemcsak létre kell hozni, de azoknak már úgy kell működniük, hogy amikor 2013 szeptemberében kinyitnak az iskolák, azok összes ügyét intézni tudják. Na most, itt állunk 2012 januárjában, és még egy kapavágás nem volt a járások ügyében. De már óriási veszekedés van a fideszesek között, hogy hol legyen a járási központ.

Honnan vesznek majd szakembereket? Magyarországon 1984 óta nem voltak járások, a szabályokat is most kell megalkotni egy hihetetlenül bonyolult, ha úgy tetszik, ipari üzemi rendszerhez. Azt, hogy tényleg legyen fűtés és világítás, hogy működjön a rendszer, az önkormányzatoknak is közel tíz évig tartott beállítaniuk. Azt, hogy majd megérkezik a „munkahadsereg”, 1949-ben vagy 53-ban még komolyan gondolhatták. De ma?! Hát hogy gondolhatja ezt valaki komolyan, hogy majd az állam hirtelenjében holnap reggeltől átveszi az iskolákat? A minisztériumaik sem működnek. *Hoffmann Rózsa* 25 embert nem tud megmozgatni. Ne szórakozzunk!

Tetejébe az elmúlt két évtized a helyi szinteket is megtanította a demokráciára. Persze, ekkora hatalom láttán hihetetlenül elgyávult mindenki. Egy vezető vagy egy iskolaigazgató nem is azzal fog operálni, hogy politikailag illojális, hanem egyszerűen azokat az elemi kérdéseket fogja feltenni, amelyek azonban politikailag illojálisak lesznek. „Hát jó, rendben van, én végrehajtanám, de tessék mondani, hogy ezt hogyan kell? Mindennek ellentmond az a szabályzat, amit tetszik mondani. Akkor mit csináljak?” És most csak az anyagiokról beszéltünk, na de hát minden változást szakmailag is keresztül kéne vezetni.

Én tudom, hogy az oktatók egy jelentős része szintén konzervatív, és lehet, hogy a maga részéről úgy gondolja, jó az, amit most a kormány csinálni akar. De azt át kéne vezetni a gyakorlatba is... A liberális rémüldözőket azzal szoktam megnyugtatni,

hogy végig kell gondolni, ahhoz, hogy *Wass Albert* váljon az egyetlen érettségi tétellé, hány könyvet, hány tankönyvet kell átírniuk? De nem csak átírni kell, hanem újra kell oktatni egy olyan gárdának, amelyik azon nőtt fel, hogy van a világirodalomban, van a magyar irodalomban egy etalon, amit az elmúlt két évtizedben, kicsit már régebben építettek fel. Ha valaki hirtelen ellentétes paradigmát akar előállítani, ahhoz megint egy óriási gépezetet kell megmozgatnia. A magyar történelmet *Romsics Ignác* könyveiből lesznek kénytelenek tanítani, mert Trianonról nem tudnak majd olyan baromságokat tanítani, amelyeknek nincs közük a történelemhez! Még a lányom lánya is *Romsics* tankönyvből fog érettségizni. Hát ez az, ami fennmarad. Ugyan ki lehet tenni az Operából mindenkiket, aki tud énekelni, de előbb vagy utóbb valakinek énekelnie kell. Na most attól, hogy ő jó magyar ember, nem lesz hangja. Ez a „kis kellemtelenség” megvan a pedagógiában, az oktatásban is. Én örülök, hogy valaki keresztény, és nemzeti alapon tanít, de neki is szembesülnie kell azzal, hogy a szülők számára öt percen belül kiderül, az így előállított diplomával a gyerek nem ér semmit. Ennek alapján nagyon kíváncsi vagyok, az az elit egyetem, amit összehoztak, és amit először itthon kell akkreditáltatniuk, aztán nemzetközileg elfogadhatóvá kéne tenniük, mit ér? Ez nem játék! Ezért nem hiszek abban, hogy kimegyünk a bolognai rendszerből. Az a rendszer nemzetközi szerződéseken, szabályokon nyugszik. Sokkal inkább tartok attól azonban, hogy lerombolnak dolgokat.

– *Hogyan?*

– Az igazi gondot az a két irány jelenti, amiben engedtek a közindulatnak, és amit biztos, hogy nehéz lesz majd visszacsinálni. Ezek egyike az integrált iskola-rendszer és a fejlesztő oktatás, aminek a bevezetése helyes volt, és amit *Pokorni Zoltán* és *Magyar Bálint* is óriási ellenkezésben, ellenszélben csinált. Ha lerombolják – és efelé tartanak, hisz mindent megtesznek azért, hogy újraszelektáljanak, és ebben sajnos az oktatók és a szülők jelentős része is egyetért velük –, az nagyon nagy baj. Ha szétverik, nem tudom, hogy fogjuk visszafordítani. Ez nem egyszerűen oktatási kérdés, ez egy sokkal messzebbre vezető társadalmi kérdés.

– *És a másik?*

– A másik pedig, hogy alapszinten, a leginkább integrált területeken, az óvoda és kisiskola szintjén elindították a keresztény és nemzeti kurzust. Egy csomó iskolát átadnak az egyházaknak, és kurzusgyakorla-

tot kezdenek bevezetni. A készségfejlesztés helyébe megint előtérbe akarják állítani a kemény, szabálykövető, újra mondom: keresztény családban és keresztény kisközösségben elvárt magatartást. Hogy ezt hogyan vezetik át az óvónőkön, a tanító néniken, azt nem tudom, de megtörhetik az oktatók gerincét, és ez baj. Ha ez a keresztény és nemzeti nevelés – ahogy *Várszegi Asztrik* barátom mondaná – valódi szerető, Krisztusi közösség volna, ha a szegények befogadása és a kicsinyek egymás közötti összecsiszolása volna a cél, akkor elfogadnám. De amikor azt kezdik el kutatni, hogy kinek milyenek a szülei és a háttéré, ki jár templomba, amikor a vallásoktatás válik az egyik fő kérdéssé, onnantól kezdve nagy baj van.

– *Mi hát a teendő?*

– Megmondom őszintén, én nagyon drukkoltam *Pokorninak*, azt hittem, hogy az ellenállása sikerül. Ő mindent megtett. Ha nem *Orbán Viktorral* állt volna szemben, akkor valószínűleg megveri *Hoffmann Rózsa*-t, de *Orbán Viktorral* állt szemben, és innentől kezdve a pártfegyelem győzött. Fogalmam sincs, hogyan fogják elfogadtatni a helyi elitekkel az egyetemi férőhelyeket és tandíjakat – ebből is lázadás lehet. Hogy „mi a teendő”? Azt gondolom – bármilyen furcsán hangzik –, most azon kell drukkolnunk, hogy 2014-ig ne történjen semmi, lehetőség szerint ne sikerüljön drámai brutalitással beavatkozni a rendszerbe, és gyakorlatilag szétverni, mert ez rémisztő következményekkel jár. Én – egy kialakított, világos elképzeléssel, amiben az integrált nevelés védelmében lépnek fel – tárgyalási alapként az oktatást is bevettem volna az IMF-EU szerződésbe. Tehát kész elképzelésekkel odavonulnék az EU-hoz és a Valutaalaphoz, és célzott világbanki pénzt is kérnék rá. Azt kérném, kedves európaiak, az integrált nevelés felemelné a romákat, minden hátrányos helyzetűt, mi – szemben a kormánnyal – meg akarjuk tartani, illetve erre akarunk még fejlesztési programot, ne kivegyetek belőle pénzt, hanem tegyetek bele. Erre van világbankprojekt, mi ezt előkészítjük. Ugyanezt a foglalkoztatás érdekében meglépném a jelenleg halott felnőtt-oktatással is. Ilyen programokat finanszíroznak a világ különböző részein, ezzel nem kérem rendkívülit. Ezt Európa és a világbankos szakértő is értené. Ha ezeket a tervezeteket a magyar elit egy hónapon belül az európaiak elé terjesztené, onnantól kezdve sakk-matt helyzetben lenne a kormány. Nem lehetetlen vállalkozás, a magyar elit képes lenne rá. Szerintem ez a teendő!

AZ OKTATÁSI TÖRVÉNYEK ÉRTÉKRENDJE

Hoffmann Rózsa: Kezdetét vette egy modern konzervatív fordulat

A decemberben elfogadott oktatási törvényeket nem elefántcsonttoronyban üldögélő, a pedagógiát és az iskolarendszert a szakirodalomból ismerő szakértők, hanem elméleti tudással bíró, tudományos fokozattal rendelkező, a katedrán több évtizedet eltöltő pedagógusok írták, és nagy a társadalmi elfogadottságuk is. Hogy hogyan illeszkednek a nemzetközi trendbe, illetve várható-e, hogy egy új kormány megváltoztatja majd azokat, az alábbi interjúból kiderül. A Pedagógusok Lapja kérdéseire *Hoffmann Rózsa* oktatási államtitkár válaszolt.

(Fotó: Bajnai R.)

– Önnek mi a véleménye a törvények megszületésének körülményeiről?

– Soha nem készültek még oktatási törvények ilyen széles szakmai előkészítést követő társadalmi egyeztetéssel, mint a tavaly elfogadott köznevelési és felsőoktatási törvény. Arra se nagyon volt példa, hogy az Országgyűlés kétharmada felsorakozzon az oktatás megújítását szolgáló törvények mögé. Azt azonban sajnálatosnak tartom, hogy ennyi valótlan, szándékos vagy tévedésen alapuló csúsztatás, okatlan félelemkeltő kijelentés kísérte ezt a munkát.

– Ön szerint az új törvények illeszkednek az elmúlt húsz év – alapjaiban folyamatos – oktatási elképzeléseihez?

– Az elmúlt húsz év oktatáspolitikája értelmezhető egyfajta folyamatként, amelyet többféle pedagógiai, irányítási elgondolás együttléte és vitája jellemez. Merész kijelentés lenne tehát azt állítani, hogy alapjaiban azonosak voltak az oktatási elképzelések. Mind a köznevelési, mind a felsőoktatási törvény készítésekor arra törekedtünk, hogy megtartsuk mindazt, ami a korábbi években jól működött, és előrevitte a magyar oktatást, és megváltoztassuk, ami gyengítette. Az interjú keretei között csak néhány példán keresztül tudom megvi-

lágítani a választ. A nevelés előtérbe helyezése például kiemelt figyelmet kapott az elmúlt húsz év kezdetén, majd háttérbe szorult: a társadalomban tapasztalható válságjelenségek miatt mi ezt ismét előtérbe helyeztük. A Nemzeti alaptanterv gondolata éppen a rendszerváltoztatás hajnalán született meg: mi megtartottuk a tartalmi szabályozásnak ezt az eszközét, mi több, visszatértünk az első, 95-ben kiadott NAT műfajához. Az iskolák demokratikus működési elvei és szakmai önállóságuk mind olyan értékek, amelyek a 80-as évek végén születtek, és amelyeknek továbbélését jól szolgálja az új köznevelési törvény.

– Ön szerint az új törvények illeszkednek a nemzetközi trendbe?

– Nincs egységes nemzetközi trend. Egy évvel ezelőtt, az Európai Unió magyar elnökségének idején az oktatási miniszterek tanácsát volt alkalmam vezetni, és megismerni közelebbről a tagállamok sok tekintetben különböző gondolkodását a nevelés, oktatás kérdéseiről. Itt éppúgy, mint a gazdaságban, egyre többen felismerik, hogy a liberális modell megbukott, vissza kell térni az értékalapú szabályozáshoz. Sok ország oktatáspolitikai szakértői ma már látják, hogy a jogok és kötelességek harmóniájának megbomlása beláthatatlan folyamatokat indított el, hogy a gyermekközpontú nevelés nem azonos a jogi értelemben is döntésképtelen gyermek akaratának érvényre juttatásával. Kezdetét vette egy modern konzervatív fordulat, s ez megegyezik a mi oktatáspolitikánk irányvonalával.

– Ön szerint az új törvények nyújtanak kitörési lehetőséget a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos környezetből induló gyerekeknek?

– Mindkét törvény valós esélyegyenlőséget, kitörési lehetőséget biztosít a gyerekeknek. Az intézmények állami fenntartásba kerülése azt eredményezi, hogy nem attól függ az iskolában folyó oktatás minősége, a tantervek felszereltsége, hogy az önkormányzat szegény vagy gazdag, így nem attól függenek a gyermek lehetőségei, hogy hová született. Az állam

garantálja, hogy a Rózsadombtól Dédestapolcsányig minden iskolának egyenlő támogatás jár. Az új Nemzeti alaptanterv, amely minden gyermek számára garantálja az egységes tudás- és műveltségi alapot, a hároméves kortól kötelezővé tett óvodáztatás, amely lehetővé teszi a korai fejlesztő foglalkozásokat, az egész napos iskola és a kis létszámú osztályok indításának lehetősége, a köznevelési Híd-programok, a pedagógusok anyagi és erkölcsi megbecsültségének növelése, a külső szakmai ellenőrzés, a tehetséggondozás mind-mind olyan intézkedések, amelyek a gyermekek hátrányos helyzetének leküzdését, tehetségének kibontakoztatását segítik. Nagyon sok olyan intézkedést foglal magába a köznevelési törvény, amely ezt a célt szolgálja. Hasonlóképpen a felsőoktatás új szabályozása is.

– Az új törvények csökkentik, vagy növelik az esélyegyenlőséget?

– A fenti felsorolás egyértelmű választ ad: természetesen jelentős mértékben növelik.

– Nyújtanak-e megoldást az oktatás fenti, égető problémáira?

– Igen. Szerencsére ezen véleményemmel nem vagyok egyedül, úgy tapasztalom, hogy a pedagógustársadalom jelentős hányada is így látja. Ezt a törvényt ugyanis nem elefántcsonttoronyban üldögélő, a pedagógiát és az iskolarendszert a szakirodalomból ismerő szakértők, hanem elméleti tudással bíró, tudományos fokozattal rendelkező, a katedrán több évtizedet eltöltő pedagógusok írták. Nyugodt lélekkel mondhatom, a törvény megalkotásában részt vevő munkatársaimmal ismerjük a magyar oktatási rendszer problémáit, amelyekre igyekeztünk olyan megoldásokat kínálni, amelyek nemcsak papíron, de a gyakorlatban is működnek. Egyszerre természetesen nem lehet minden évtizedes mulasztást, működési zavart orvosolni, de néhány éven belül már mérhető eredményeket hozhatnak a fokozatosan bevezetésre kerülő, egymást erősítő intézkedések.

(Folytatás a 9. oldalon)

AZ OKTATÁSI TÖRVÉNYEK ÉRTÉKRENDJE

(Folytatás a 8. oldalról)

– Ön szerint elég idő volt a törvények megkomponálására, azok létrehozására, megszületésére?

– Igen. Bár maga a látható előkészület mindössze másfél évig tartott, magam és szakértő munkatársaim már hosszú évek óta foglalkozunk a magyar oktatás kérdéseivel, s kerestük a változtatási lehetőségeket. Konferenciák, publikációk sokasága, a Mester és Tanítvány folyóirat hét évfolyamának írásai tanúsítják a hosszú felkészülést.

– Nem lett volna célszerűbb több időt hagyni az előkészületekre? Miért volt olyan sürgős a létrehozásuk?

– Az iskolarendszer átalakítása éppen a válságtüneteket mutató állapota miatt nem tűrt halasztást. Minden elvesztegetett esztendő ezer és ezer gyermek jövőbeli esélyeit rontotta volna.

– Nem az volt a gyorsaság oka, mert attól tartottak, a 2/3 elolvad, és nem lehet majd új ideológiai – önök szerint új értékrendi – változásokat bevezetni?

– Az oktatási törvények nem kétharmados törvények, ennek fényében nehezen értelmezhető a kérdés. Továbbá az értékrend és az ideológia fogalma nem azonos. A köznevelési törvényben – bár sokan szeretnék így láttatni – semmiféle világnézeti erőszakétel nem történik, mindössze az európai országok társadalmait szervező normák jelennek meg benne. A törvény tehát nem egy ideológiát, hanem ennél sokkal tágabb kört, egy értékrendet képvisel.

– Legalább az oktatásban nem lehetett volna az ellenzékkel együtt egyfajta nemzeti minimumot létrehozni, és azt törvényté formálni?

– Ez mindenki régi vágyálma, csak hogy a magyarországi balliberális oldal erre semmilyen készséget nem mutatott, miként most sem. Mi konzekvensen követtük a liberális gondolkodás egyik tételmondatában foglaltakat, hogy ti. „ha nem is értek egyet veled, mindent megteszek azért, hogy elmondhasd szabadon a véleményed”. Ezt bizonyítja az a számtalan megbeszélés, egyeztetés, amelyre visszatérően, törvényi kötelezettség nélkül is meghívtuk a partnereket. Sajnos, számos esetben véleménydiktátummal, a kormányzati álláspontot érvek nélkül elutasító, szakmaiságát ki tudja, miféle kánon nevében megkérdőjelező, kompromisszumképtelen attitűd-

del, a való tények elferdítésével kellett szembesülnünk.

– Nem gondolja, hogy a nemzeti minimum hiányában a törvények rövid életűek lesznek, hisz egy új kormány majd új szabályokat hoz?

– Nem. A két törvény társadalmi támogatottsága nagy. A részletszabályokat illetően pedig olyan jogi háttér megalakításán dolgozunk, amely hosszú távon képes biztosítani a magyar oktatásügy színvonalas működésének kereteit, és ezáltal az ország felemeléséhez, jövőjének építéséhez járul hozzá. Ha a jelenlegi vagy egy későbbi kormányzat változtat majd a törvényeken, azt azért teszi, hogy tökéletesítse a mi munkánkat.

– Az új törvények bevezetésének konkrét módja mi lesz?

– A törvények rendeletekkel egészülnek ki, és egységet alkotnak más ágazati szabályozásokkal. Mindezekkel összhangban fokozatosan lépnek hatályba az új, és kerülnek hatályon kívül a jelenlegi szabályok.

– A nagyarányú változtatások pénzfedezete egyelőre hiányzik. Az idei költségvetésben sem szerepel. Ön szerint mennyi pénz kellene?

– A köznevelési törvény idén bevezetésre kerülő intézkedései többletforrást nem igényelnek, tehát a 2012-es költségvetésben fölösleges ilyesmit keresni. A hatályba lépő rendelkezésekből is egyértelműen kiolvasható, hogy többletforrás bevonására 2013-tól lesz szükség.

– Honnan fogják előteremteni?

– A finanszírozást a kormány biztosítja, mely elkötelezett az oktatás fejlesztésének ügyéért. Mindent el fog követni, hogy előteremtse a szükséges forrásokat.

– Pénz híján a bevezetés módja nem változik?

– Kérdései borúlátást tükröznek, ezzel szemben mi derülőak vagyunk. A pedagógia nem nélkülözheti az optimizmust. Úgy gondoljuk, az intézkedések bevezetéséhez szükséges pénz rendelkezésre áll majd.

– A pedagógusok munkaterhei nőnek, miközben módszertani szabadságuk csökken. A fizetésemelési ígélet is a távoli jövőbe csúszik. Ugyanakkor viszont szigorú felügyeletet, állam által kinevezett új igazgatót kapnak, aki(k) élet-halál ura(i) is lehet(nek) adott esetben. Mi

arra a garancia, hogy ez ne történhesen meg?

– A kérdésekben megbújó kijelentések között egy sincs, ami megfelelna a valóságnak. Az újfajta munkaidő-számítás nem a terhek növelését jelenti, hanem inkább szemléletváltást hoz. A törvény számai önmagukért beszélnek: a pedagógusok nem fognak többet dolgozni, mint most, de lényegesen magasabb fizetésért. Nem egy helyen elmondtuk, és a törvényből is egyértelműen kiderül, a munkaidő számítására vonatkozó szabályok és a magasabb bérek egyszerre kerülnek bevezetésre. A pedagógusok módszertani szabadságát semmilyen új intézkedés nem korlátozza, sőt azzal, hogy a pedagógiai program elfogadása az intézmény saját joga lesz, még nő is szakmai tekintélyük. Az intézményvezető éppen annyira lesz „élet-halál ura”, mint manapság, jogai nem bővülnek, feladata nem az, hogy állami felügyeletet lásson el, hanem hogy a nevelőtestület tagjaként vezesse az intézményt. Bővül viszont az intézményvezető munkájának ellenőrzése, melyben maguk a pedagógusok vesznek részt.

– Lehet, hogy az előbbieket miatt az állam elvárásainak ily módon meg fognak felelni, de nem fogja mindez elszűrökíteni az oktatást?

– Már miért szűrökülne el az oktatás? A jó lelkiállapotban levő pedagógusok éppen hogy színesíteni fogják, míg a mostanra kialakult, méltatlan helyzetük a szürke szín eluralkodásának kedvezett. Az új köznevelési törvény megörzi, újabb „színekkel” gazdagítja az iskolarendszert. A megújuló NAT és a kerettantervek által nem egyformává válnak az iskolák, hanem egységessé. A kettő ismét nem ugyanaz. Bőven lesz arra lehetőség, hogy az intézmények alkalmazkodjanak a helyi igényekhez, és kialakítsák önálló arculatukat. A jelenlegi szabályozás azt feltételezi, hogy az iskolák szabadon határozzák meg a tantervüket, miközben megszokások és a tartalmi szabályozás szerepét átvevő tankönyvek adják a tantervek teljesen bizonytalan, és a többség által nem vagy nem pontosan ismert tartalmát. Ezzel a tartalmi szétválasztást eredményező helyzettel szakítunk. A jövőben az állam a NAT alapján kerettantervet ad, ezzel újabb garanciát teremt.

(Folytatás a 10. oldalon)

AZ OKTATÁSI TÖRVÉNYEK ÉRTÉKRENDJE

(Folytatás a 9. oldalról)

Ugyanakkor a kerettantervet nem lemásolják, hanem adaptálják az intézmények, a tartalom 10 százalékáról pedig – és ez már megvalósítható feladat – szabadon rendelkeznek. És mindez még csak a helyi tanterv, és nem az iskola teljes pedagógiai kultúrája, illetve az azt megjelenítő programja, amit szintén önállóan és szabadon készíthet el az intézmény, immár külső szakértőktől is függetlenül.

A törvény ráadásul nem szab gátat a pedagógiai kísérleteknek sem, hiszen lehetőség lesz egyházi vagy más alternatív kerettantervek használatára is, és a miniszter önálló tanterv kidolgozására is engedélyt adhat.

– *A pedagógusok az államosítás miatt iskolabezárásoktól, elbocsátásoktól félnek. Mivel tudná megnyugtatóni őket?*

– A fenntartóváltozás nem államosítás, az új köznevelési törvény az iskolarendszert jobbitó, a pedagóguspálya nagyobb biztonságát, kiszámíthatóságát növelő intézkedéseket foglalja magába. Bezárást sehol és semmilyen intézménytípusra vonatkozóan nem „tervezünk”. Nem hagyható azonban figyelmen kívül az a tény, hogy sajnálatos módon csökken a gyerekek száma Magyarországon, és már jelenleg is működnek pénzügyi szempontból fenntarthatatlan intézmények. Az új fenntartóknak kell majd – a nem finansziális szempontokat is figyelembe véve – racionális döntést hozniuk az intézmények további sorsáról. Kényszerű iskolabezárásokra sok száz esetben került sor az utóbbi évtizedben, vagyis az új törvény elfogadása előtt. Ez tehát nem az új törvénytől, hanem az adatok és lehetőségek – sokszor a jelenlegi fenntartók által elhanyagolt – mérlegelésétől függ.

A pedagógus-életpálya-modell törvénybe iktatásával a kormány és az Országgyűlés nagy többsége egyértelművé tette, hogy a pedagógusok munkájának fontosságát tiszteli, elismeri, és az ország jövőjének építésében számít rájuk.

OKTATÁSI KEREKASZTAL LÉTREHOZÁSÁT SÜRGETI A HAT

Oktatási kerekasztal megalapítását szorgalmazza a Hálózat a Tanszabadságért (HAT), amely ebben számít a „demokratikus és humanista pedagógia mellett elkötelezett szervezetekre”, egyben visszautasítja a kormány felsőoktatási költségterítési modelljét.

Egyebek mellett ezt fogadták el a HAT tagjai és tagszervezeteinek képviselői január 28-i budapesti tanácskozásukon. Megfogalmazásuk szerint a kerekasztal célja egy XXI. századi, a legjobb hazai hagyományokon és az európai értékrenden alapuló, a modernizációt (és a nemzeti önismeretet) elősegítő oktatási koncepció és stratégia kidolgozása. „Olyan dokumentum létrehozása, amely mélyreható szakmai és társadalmi vita eredményeként nyerheti el végső tartalmát és formáját, ezzel széles társadalmi konszenzust tudhat maga mögött” – áll a közleményben.

A HAT megállapítása szerint a kormány által közzétett felsőoktatási költségterítési modell az irracionálisan szűkített felsőoktatási keretszámokkal együtt súlyosan sérti a tanszabadságot, ezért azonnal vissza kell vonni, és alapjaiban át kell dolgozni – írják. A HAT szerint a most közzétett keretszámok több területen súlyosan torzítják több évfolyam diákjainak életpálya-tervezési stratégiáját. Hiába készült évekig tudatosan diákok tömege egy adott pályára, sem ők, sem szüleik nem számíthattak a radikális keretszámszűkítésre, valamint súlyos anyagi terhek vállalására – fogalmaznak.

Véleményük szerint alapvetően sérül az érintett fiatalok, középiskolák és pedagógusok tisztességes tájékoztatáshoz fűződő joga, továbbá kaotikus helyzetet eredményezett a feltételek közzétételének időzítése. „Súlyosan sérül a vidéki tanulók esélyegyenlőségi joga, mert a nagy hagyománnyal rendelkező felsőoktatási intézmények jelentős körében nem indulhatnak olyan szakok, melyek elérésére csak a fővárosban lesz remény. A HAT a tanszabadság e súlyos megsértését tapasztalva fellép a méltányosság és az ésszerűség azonnali helyreállítása érdekében” – írja a szervezet. (Forrás: MTI)

KÖZÖSEN TILTAKOZTAK AZ ISKOLAIGAZGATÓK KIRÚGÁSA ELLEN

Hét közoktatási szervezet közösen tiltakozik az állami fenntartásba vett közoktatási intézmények vezetői megbízásainak idő előtti visszavonása ellen. Véleményük szerint annak – az átvételről szóló törvényi indokon túl – semmilyen szakmai oka nincs, és ez nemhogy emeli, hanem csökkenti a színvonalat – írták közleményükben.

Az Oktatási Vezetők Szakszervezete, a Közoktatási Intézményvezetők Munkáltatói Szövetsége, az ESHA Hungary, az „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” Óvodapedagógusok Országos Egyesülete, az Általános Iskolai Igazgatók Országos Szövetsége, a Gimnáziumok Országos Szövetsége és a Magyar Szakképzési Társaság felidézte, hogy a 2012. január 1-jén állami fenntartásba vett 214 közoktatási intézményben a tanév közben a Nemzeti Erőforrás Minisztérium (Nefmi) megszüntette az intézményvezetők vezetői megbízását, és pályázatot írt ki azok betöltésére.

A tömörülések kifejtették: a vezetői megbízások idő előtti visszavonásának az átvételről szóló törvényi indokon túl – amely a kormány kétharmados parlamentje egyetlen ülésének döntése által megváltoztatható – semmilyen szakmai indoka nincs.

A szervezetek szerint ez az eljárás az érintett 214 intézmény életét súlyosan megzavarja, működését veszélyezteti, továbbá a 2013. január 1-jén állami fenntartásba kerülő több ezer intézmény vezetését is elbizonytalanítja. A szakképző intézményekben várható összevonások után újabb vezetőváltásra kerülhet sor, egyes intézményekben egy éven belül háromszor is. Ez az eljárás egyáltalán nem segíti a közoktatás magasabb színvonaláért meghirdetett közszolgálatot, s így mind az irányító Nefminek, mind az érintett iskoláknak hátrányos.

Az oktatási szervezetek közleményükben arra is hivatkoztak, hogy a nemzeti köznevelésről szóló törvényben megfogalmazott alapelvekkel nem egyeztethető össze az intézmények vezetőinek „ilyen eszközökkel való kezelése”. (MTI)

NEM LESZNEK „ILYEN HIMIHUMI KÉPZÉSEK”

Orbán: Magyarország jövője a mérnöki világ irányában található

A miniszterelnök szerint Magyarország jövője a mérnöki világ irányában található, ezért kell a legtöbb diákot állami képzésben a műszaki, informatikai képzés felé terelni.

Orbán Viktor az MR1-Kossuth Rádió 180 perc című műsorában február 3-án az oktatáspolitikával kapcsolatban kifejtette: Magyarországnak egyrészt korszerűsíteni kell a szakképzését, amellyel kapcsolatban az első lépések már meg is történtek. A fiatal munkásokat, szakmunkásokat és a fizikai munkát végző segédmunkásokat meg kell becsülni, hiszen „nem lesz mindenki akadémikus” a modern világban sem – fogalmazott.

Másrészt – folytatta – a felsőoktatással összefüggésben a kormány azt akarja, hogy minél többen tanuljanak, és aki szeretne, tanulhasson is. Az azonban nem megy, hogy „állami pénzen drága képzésben ré-

szesülnek fiatalok, majd utána – érthetően egyébként, a nehéz helyzet miatt – fogják a batyujukat, és ezzel a tudással együtt elmennek nyugatra, és mi, akik fenntartottuk az ő képzésüket, semmit sem kapunk vissza abból a tudásból, amihez hozzásegítettük őket” – mondta.

E helyzet megoldása szerinte a nagyon olcsó, körülbelül 2 százalékos diákhitel-rendszer.

A miniszterelnök úgy véli, a felsőoktatás átalakítása azt is eredményezi majd, hogy „ilyen himihumi képzések, amiktől sokat szenvedünk, nem lesznek”, nem szabad ugyanis azt a gyakorlatot folytatni,

hogy a megszerzett diploma mögött „nincs igazi fedezet”.

Az új felsőoktatási rendszer – amely az elején „nyilván kicsit zötyögni fog” – eredménye az lesz, hogy minden fiatal tanulhat, ám felelősséget is kell viselniük azért, hogy mit tanulnak, és ők döntenek el, melyik egyetem marad talpon, és melyik nem – mondta.

A szakmát szerzett fiatalok munkanélküliségével kapcsolatban arra a kérdésre, hogy mit fog szólni Brüsszel a nemzeti munkahely-teremtési stratégiához, azt válaszolta: „sok köze nincs hozzá”, mert nemzeti programot kell készíteni, vagyis nem lesz központi, brüsszeli utasítás.

JÓRÓL, ROSSZRÓL, ERÉNYRŐL ÉS HITRŐL

Megújul a Nemzeti alaptanterv, márciusban tárgyalhatja a kormány

Márciusig mindenki kifejtheti a véleményét az új Nemzeti alaptantervről (Nat), a gyermekeink mindennapjait eligazító dokumentum nyilvános, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet honlapján (www.ofi.hu) megtalálható. Az új Nat - szemben a régivel - konkrétan meghatározza a műveltségi tartalmakat. Elkészítésében mintegy 100 szakember vett részt. A koncepció kidolgozása 2010 nyarán kezdődött 30 közoktatási szakember részvételével, a kormány a végleges szöveget márciusban fogadhatja el. Az új Nat a tervek szerint 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben lép életbe, az 1., 5. és 9. évfolyamon.

A Nemzeti alaptanterv (Nat) a hazai tartalmi szabályozás alapdokumentuma. A köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség átadásában, az egyetemes kultúra közvetítésében, a szellemi-érzelmi fogékonyság és az erkölcsi érzék elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges készségek, képességek ismeretek együttes fejlesztése, a teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti és társadalmi összetartozás megerősítése.

A célja az, hogy cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi és testi képességeket – áll a bevezetőjében.

Összhangban az Alaptörvénnyel

Hogy mit akar elérni? Azt, hogy a felnövő nemzedék a haza felelős polgárává váljék, kifejlődjön benne a hazafiság érzélemvilága, reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert, megtalálja helyét a családban, a társadalomban és a munka világában. Tartós és tartalmas kapcsolatokra törekedjen, legyen képes felelős döntések meghozatalára maga és a gondjaira bízottak sorsáról, képessé váljon az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre, ismerje és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat, és tartsa értéknek és feladatának a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A bevezetőben hangsúlyosan megjelenik, hogy a nevelési-oktatási folyamatnak és az oktatásnak mindenkor összhangban kell lennie az Alaptörvénnyel, a jogállam rendjével, az élet és az emberi méltóság tiszteletének elvével, valamint az ezzel összefüggő lelkiismereti és vallásszabadsággal, továbbá a Föld, az ember a természet és a kultúra védelmét szolgáló nemzetközi egyezményekkel. Mindezek felett fontos szerepet szán a nemzeti hagyománynak, a nemzeti öntudat fejlesztésének, kiemelten kezeli a környező országokban élő magyarság életének megismerését, és végül fontosnak tartja az Európához tartozásunkat erősítő tartalmakat is.

Kötelező erkölcsan

Az új Nat mindenképp felett fontosnak tartja az erkölcsi nevelést. Az erkölcsan kötelező tantárgy lesz az általános iskolákban, alsó tagozaton a tanítóknak „az életkori sajátosságoknak megfelelő témákról, magatartásmintákról és életvezetési szokásokról” kell majd beszélgetniük a diákokkal, a felső tagozatosok többek között a munkáról, az „értelmes életéről” és a boldogulásról, a vallás funkciójáról, a nagy világvallásokról, a lelkiismeretről, a jóról és a rosszról, az erényről és a bűnről tanulnak majd. A hittan oktatásának tartalmát az egyházakra bízta a dokumentum. A köznevelésnek a családi életre is fel kell készítenie a gyerekeket. „Társadalmi elvárásaként fogalmazódik meg a nevelési-oktatási intézményeknek a gyermekek nevelésében, az er-

kölcsi normák közvetítésében, a harmonikus családi minták közvetítésében való fokozott részvétele” – írja a bevezető. Az iskolának emellett „foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is”.

Jövőre hon- és népismeret is lesz

Fontos célkitűzés, hogy a közoktatásban a gyerekek hasznosítható ismereteket kell szereztetniük „a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról”, a tanulók „felismerjék saját felelősségüket az értéktermelő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén”. 2013-tól az etika mellett hon- és népismeretet, illetve társadalmi, állampolgári és gazdasági ismereteket is tanítanak majd az iskolákban. A történelemoktatás része lesz a nemzeti és az európai identitástudat kialakítása.

Továbbá „a szűkebb és a tágabb közösségekhez – a lakóhelyhez, a nemzethez, Európához, az emberiséghez – tartozás személyes megélése”. A tanterv szerint az iskola feladata egyebek mellett, hogy megtanítsa, hogyan kell kritikusan használni az internetet, hogyan ismerhetünk meg és fogadhatunk el idegen kultúrákat, vagy épp egy ember viselkedése milyen érzelmeket takar. Az oktatás része az állam működésének és alapvető gazdasági folyamatok megismerése.

(Folytatás a 12. oldalon)

JÓRÓL, ROSSZRÓL, ERÉNYRŐL ÉS HITRŐL

(Folytatás a 11. oldalról)

A művészetoktatásban a NAT bevezeti a dráma- és táncoktatást, a mozgóképkultúra és a médiaismeret oktatása célja pedig, hogy a gyerekek megismerjék az értékhordozó audiovizuális műveket, különösen az európai és a magyar filmművészet alkotásait, képek legyenek tudatosan médiatartalmat választani, és kritikusan fogyasszanak reklámokat. Kiemeli továbbá az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőség és egyéb veszélyek elkerülésével kapcsolatos ismeretek tudatosítását. A gyerekek a koruknak megfelelő szinten elemzik majd a médiatermékeket.

A munka kultúrája

Negyedik osztálytól kell nyelvet tanulni, és az általános iskola végére mindenkinek legalább egy idegen nyelvből el kell jutnia a

hatfokú skála második, A2 szintjére (megért egyszerűbb szövegeket, illetve képes egyszerűbb mondatokkal megértetni magát). A középiskolában az első nyelvből mindenkinek el kellene érnie a következő, B1, illetve a második nyelvből az A2 szintet.

Új elem az életvitel és gyakorlat oktatása. A tantárggyal a társas-társadalmi és a technikai környezet tapasztalati megismerését, valamint a mindennapi életvezetéshez szükséges gyakorlati tudás megszerzését próbálja az iskola megkönnyíteni. Az 1–4. évfolyamon olyan készségeket kíván a tanterv megalapozni, mint a hatékony, önálló tanulás, a munka kultúrájának „az alkotó munka folyamatának gyakorlati elsajátítása, az alkotás örömeinek átélése”, a pozitív alkotó magatartás kialakítása vagy a munka megbecsülése. Célként tüzi ki az anyag a kezdeményező és vállalkozóképeség valamint a környezettudatos beállítottság és a kritikus fogyasztói magatartás kialakítását is. A tanuló kötelező és szabadon választott tanítási óráinak száma egy tanítási napon nem lehet több hat tanítási óránál az első-harmadik, hét tanítási óránál a negyedik, hét tanítási óránál az ötödik-nyolcadik, nyolc tanítási óránál a kilencedik-tizenkettedik évfolyamon.

Kaposi József az OFI főigazgatója a Nat bizottság elnöke az új alaptanterv ismertetésekor azt mondta: a Nat a tanulási folyamatot akarja szabályozni, nem a kimenetet mérni. Azok a művelődési tartalmak jelennek meg benne, amelyeket az állam garantálni akar. A Nat alapján már készítik az új kerettanterveket, amelyek tantárgyra és évfolyamokra lebontva határozzák meg a követelményeket. Ezeknek még idén el kell készülniük, 2013 szeptemberétől lépnek érvénybe. Az iskoláknak 2012 decemberének végéig kell a saját helyi tanterveiket átalakítaniuk.

PL-összeállítás

Vass Vilmos

A KORMÁNYZAT GONDOLKODIK, AZ ALATTVALÓ VÉGREHAJT

„Az iskolát nem úgy hozták létre, hogy az olyan legyen, ahol a gyerekek kényelmesen tanulhatnak, hanem úgy, hogy a tanárok kényelmesen taníthassanak.” (Tolsztoj)

Maga a köznevelési törvény jól illeszkedik a kormányzat gazdaság- és társadalomfilozófiájába. Azokat a neveléstudományi, tantervfejlesztési és pedagógiai jellemzőket, amelyeket kétségkívül mikroszinten hasznos és elengedhetetlenül fontos a tisztánlátás érdekében elemezni, nem érthetjük meg, ha a makroszintű tényezőket nem látjuk világosan. Gazdaságfilozófiáját tekintve a köznevelési törvényben megfogalmazott üzenete elég egyértelmű. Hazánknak olcsó, szakértetlen, megkockáztatott, műveletlen, felületes tudással rendelkező betanított munkásokra van szüksége. Nem kivétel ez alól (sajnálatos módon) a pedagógustársadalom sem. Jól illeszkedik ehhez a vízióhoz (ha egyáltalán beszélhetünk ilyenről) az a társadalomfilozófia, amelyik alattvalókban, és nem a szó legnemesebb értelmében polgárokból, citoyenekből, erős középosztályból gondolkodik. Az üzenet algoritmusai elég egyértelműek: a kormányzat gondolkodik, az alattvaló végrehajt. Különösebb logika, kritika, problémamegoldás és kreativitás nélkül. A köznevelési törvényben erre a centralizációra épül az oktatásért felelős miniszter és az intézményvezető, valamint a pedagógus és a diák viszonyrendszere. Nem meglepő, hogy ebből a köznevelési törvényből hiányzik egy nemzetközileg már réges-régen elfogadott fogalom, az egész életen át tartó tanulás paradigmája. Mivel a fejlett világ ennek erősítése érdekében alakítja át a gazdaság- és társadalomfilozófiáját, szisztematikusan újítja meg az oktatási rendszerét, hazánk ezzel jelentős mértékben szembehelezkedik.

Jól példázza ezt a köznevelési törvény tartalmi-tantervi szabályozásról alkotott koncepciója, tanulásfelfogása és iskolaképe. A központilag előírt, részletes műveltségterveket és kötelező rendelkezéseket, például oktatásszervezést (sic!) meghatározó Nemzeti alaptanterv [5. § (4)] és a centralizált szabályozást tovább erősítő iskolatípusokra és oktatási szakaszokra készülő kerettantervek [5. § (5)] az iskolai pedagógiai programok és helyi tantervek világát drasztikus mértékben leszűkítik. Ez az arány egyébként a köznevelési törvény [26. § (2)] cikkelyéből egyértelműen kiderül, 10 százalék. Az innováció és kreativitás éve 2009-ben volt. Három év eltelt, és a hazai tartalmi-tantervi szabályozásban a helyi társadalmi, intézményvezetői, neveléstudományi és (leginkább fájó) tanulói igények még foltokban sem

bukkannak elő. Az iskola legfontosabb tantervi feladata egy-egy kerettanterv gondolkodás nélküli adaptációja lesz. Nem kell hozzá nagy jóstehetség, hogy némi optimizmussal leszögezzem, az osztálytermi folyamatok ezzel éppen ellentétesek lesznek. Nem is lehet ez másként, hiszen a diákok a XXI. században szeretnének élni. Olyan kompetenciákra van szükség, amelyek a munka világával, a mindennapi élettel és a használható tudással kapcsolatosak. Ezek közös eredője a hatékony, önálló kulcskompetencia fejlesztése.

Ráadásul ezzel szoros összefüggésben a neveléstudomány már több évtizeddel ezelőtt újradefiniálta a tanulás fogalmát. Az „új tanulás” előtérbe helyezi az érzelmi-akarati tényezőket, az attitűdöket és a motivációt. A megismerésben nagy hangsúlyt helyez a megtanultak megértésére és kreatív alkalmazására. Ezzel szemben a köznevelési törvényben a tanulás szóra rákeresve a továbbtanulás nemes és kötelező feladata mellett leginkább a tanulási nehézség, hiányosság és zavar, hétköznapi nyelvre lefordítva a kudarc, az ellenszenv, a túlélés és a motiválatlanság iskolai világa bukkan elő. A tanulás kötelesség, valami sziszifuszi küzdelem tanár és diák között, amely első sorban a tanuló figyelmére és pillanatnyi memóriájára épül. A köznevelési törvényből az egész életen át tartó tanulást támogató rendszer elemei szinte teljesen hiányoznak, a köznevelés-fejlesztési tervek és nevelési-oktatási programok kidolgozása nem helyettesíti a személyre szabott tanulási utak országos és helyi szintű tervezését, fejlesztését és értékelését.

Milyen iskolaképet vizionál a köznevelési törvény? A kormányzat gazdaság- és társadalomfilozófiájához jól illeszkedő, az első ipari forradalom idején megálmodott iskolakép bukkan elő. Különös tekintettel annak irányítására, kézi vezérlésére és működésére vonatkozóan. Olyan, mint egy korabeli manufaktúra, ahol a betanított munkások csak egyes munkafolyamatokat végeznek, van egy tulajdonos, aki a termékeket minél olcsóbban igyekszik a piacon eladni. Ehhez nyilvánvalóan kevesebb pénzért többet kell dolgozni. A történelemkönyvekből azt is tudjuk, hogy Magyarországon a manufaktúrák viszonylag későn, Mária Terézia korában (1740–1780) jelentek meg a felvilágosult abszolutizmus idején. Nihil obstat, imprimatur.

EGY OKTATÁSI KIÁLLÍTÁS BÉKÉTLLEN KÉPEI

A közoktatás átalakításának célja a gyereklétszámhoz való optimális igazítás

Nem a szokásos mederben zajlott az idei, XII. Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás január 20-án és 21-én. Újdonság volt, hogy a felsőoktatás mellett a közoktatásra is jelentős figyelem irányult, ahogy az is, hogy a felsőoktatási törvénnyel elégedetlen középiskolások, egyetemisták, tanárok bekiabálásokkal zavarták meg Princzinger Péter, az Oktatási Hivatal elnökének beszédét. Újdonság volt az is, hogy a kiállításon tartották meg az I. Köznevelési Konferenciát, ahol többek között Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtitkár és Princzinger Péter is beszélt az új köznevelési törvény céljairól, illetve a strukturális változásokról.

„Miért kényszerítik a fiatalokat elhagyni a hazájukat?”

Princzinger Péter, az Oktatási Hivatal vezetője a január 20-án kezdődő XII. Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállításán éppen a beszédét szerette volna megtartani, amikor a közönség soraiból diákok, tanárok álltak fel és percekig kritizálták az új felsőoktatási törvényt. Többek közt azt kiabálták: „Miért támogatnak kevesebb mérnököt, amikor azt mondják, szükség van rájuk? Tönkremennek az egyetemek, mielőtt az odajárók végezhetnének, szakemberek tömegének szűnik majd meg az állása. Miért a jövő generációját büntetik a saját hibájukért? Miért kényszerítik a fiatalokat elhagyni a hazájukat? Félnék közgazdászokat és politológusokat oktatni, mert félnék, hogy kiderül: a politikájuk egy csőd. A kormány elrontja azt is, ami van.”

Az Eduline szerint az akciót a Hallgatói Hálózat tagjai tartották. A négy-öt perces akció után az Oktatási Hivatal elnöke elmondta a beszédét, később már nem történtek bekiabálások. „Arra akartuk felhívni a figyelmet, hogy a felsőoktatási törvénynek mindenki a vesztese, hogy nem javítják vagy megújítják a rendszert, hanem szét-dúlják, és hogy egy egész generáció életét teszik tönkre. Egy ártatlan generációt büntetnek” – mondta az Eduline-nak a Hallgatói Hálózat egyik tagja.

A többségében budapesti egyetemek hallgatóiból és oktatóiból álló csoport májusban jött létre, miután az [origo] megírta, hogy egy minisztériumi tervezet szerint a kormány több egyetemet, például a Budapesti Corvinus Egyetemet is megszüntette volna. A hallgatók akkor tüntettek az elképzelés ellen. A Hallgatói Hálózat a mostani akció után további tiltakozást is szervez, február 15-re, a 2012-es felvételi jelentkezési határidejének napjára diáktüntetést hirdettek meg.

Iskolák állami átvétele: hosszabb eljárásra kell számítani

Az I. Köznevelési Konferencia elsősorban a közoktatásban dolgozó pedagógusokhoz szólt. Hoffmann Rózsa előadása az új köznevelési törvény értelmezését, összefüggéseinek feltárását célozta meg, illetve az államtitkár utalt rá, hogy az ennek nyomán megfogalmazott javaslatok még helyet kaphatnak a megszülető törvényekben. A december 19-éről 20-ára elfogadott új törvény körüli feszültségekkel kapcsolatban

hangsúlyozta, a klebelsbergi törvények megszületését is két-három éves előkészület és komoly parlamenti viták előzték meg, mégis erős iskolarendszer kiépülését eredményezték.

Hoffmann Rózsa elmondta, a legfőbb változás az alapelvekben, hogy az oktatást közszolgáltatásként, nem pedig szolgáltatásként definiálják. Emellett a pedagógus-életpályamodellre utalva kiemelte: „Végre egy kormány, amely belátja, a köznevelés minősége nem emelhető anélkül, hogy a pedagógusok ne kerüljenek jobb helyzetbe a finanszírozás tekintetében is.”

Princzinger Péter az iskolák fenntartásának állami átvételével kapcsolatban megjegyezte, hosszabb eljárásra kell számítani, mint a megyei-önkormányzati átvételeknél, hiszen míg ott két fél tárgyal egymással, itt az állam több száz intézménnyel kell meg egyezzen. „Az átvétel nem cél, hanem eszköz.”

Az állam fenntartóként való bekapcsolódása azt a célt szolgálja, hogy a köznevelési törvény a jelenleginél hatékonyabb legyen” – mondta Princzinger Péter. Az elnök azt is hangsúlyozta: a fenntartói jog átadás-átvételi procedúrája csak a közfeladat-ellátás áttekintése, az újratervezés és a felmérés fázisa után következhet. A köznevelési törvény intézkedései kapcsán pedig arra hívta fel a figyelmet, hogy az átalakítások célja nem a költséghatékonyság, hanem az egész rendszer oktatási feladatokhoz és gyereklétszámhoz való optimális igazítása.

(Forrás: Origó, edupress.hu)

MEGDÖBBENT A MAGYAR REKTORI KONFERENCIA

A Magyar Rektori Konferencia (MRK) elnöksége azt javasolja: a felsőoktatásban az államilag támogatott képzések létszámkereteit 2012-ben és azt követően úgy határozzák meg, hogy egyetlen keretszám vonatkozásában se legyen az előző évihez képest 25 százaléknál nagyobb az eltérés.

A testület január 12-i közleményében azt írta: megdöbbenéssel értesültek arról, hogy a kormány a 2012-ben államilag támogatott képzésre felvehető hallgatók számát mindössze 34 ezerben határozta meg. Mint kifejtették, egyetértenek azzal a kormányzati törekvéssel, hogy a létszámkeret elosztásakor előnyben kell részesíteni a műszaki, az informatikai és a természettudományos képzéseket. Ugyanakkor indokolatlanul kevésnek tartják a gazdaságtudomá-

nyi és a jogi képzési területen az állami képzésben tervezett 250-es és 100-as hallgatói létszámot, amely a tavalyi, teljesen betöltött létszámkeret 5,1, illetve 12,5 százaléka.

Ez a keret – mint írták – még az államigazgatás munkaerő-szükségletét sem fedezi. Az idén februárban felvételre jelentkezők pedig csak most értesülhettek arról, hogy ezen a két területen nagy valószínűséggel fizetniük kell a felsőoktatási képzésért – tette hozzá a testület. „Azok a kiváló diákok, akik éveken keresztül tudatosan készültek a gazdasági vagy jogi pályára, elképzeléseik esetleges hirtelen megváltoztatásával nem válnak automatikusan alkalmassá arra, hogy mérnök, informatikus vagy természettudományi területen továbbtanuljanak” – fogalmaztak. Az MRK elnöksége ezért azt javasolja, a létszámkeretek meghatározása 2012-ben,

valamint a továbbiakban is „kiszámíthatóan, előre tervezhetően és a fokozatosság elvét is figyelembe véve történjen”, továbbá azt is indokoltnak tartják, hogy készüljön egy hosszabb távra, egy tanéven túlmutató keretszám-meghatározás is. A testület emellett azt is megjegyezte: véleményük szerint az ország gazdasági helyzete nem indokolhatja a felsőoktatásból való nagymértékű, legalább 20 százalékos forráskivonást jelentő döntést. „A felsőoktatás fejlesztése döntő fontosságú Magyarországnak számára” – fogalmazott az MRK, kiemelve: annak érdekében, hogy az ország felkészülten álljon az elkövetkező évek kihívásai elé, és a versenyképes munkaerő az egyik legfontosabb erőssége maradjon, inkább az oktatásra fordított támogatások növelésére lenne szükség.

(Forrás: MTI)

KÖZZÉTETTÉK A FELSŐOKTATÁSI FELVÉTELI KERETSZÁMOKAT

A szeptemberben induló tanévben az alapképzésben teljes állami támogatás mellett 27 150-en tanulhatnak, további 15 550 diák részösztöndíjat kaphat. Az egységes osztatlan képzésben a teljes támogatásban részesülők száma 2420, a felsőfokú szakképzésben 3500 lesz. Ez összesen 48 620 olyan diákot jelent majd, aki állami vagy részben állami támogatással tanulhat. Pedagógusképzésben 1600-an vehetnek részt.

A felsőoktatási intézményi keretszámokat és a kapcsolódó költségterítéseket pénteken tették közzé, a diákok ennek ismeretében február 15-ig dönthetnek arról, mely intézménybe és milyen képzési formára jelentkeznek.

Az alapképzésben teljes támogatással az agrár szakokon 1300-an, a bölcsész-képzésben 2700-an, a gazdaságtudományi képzésben 250-en, az informatikai képzésben 3600-an, a jogi képzésben 200-an, a műszaki területen 8160-an, a művészeti területen 740-en, a művészetközvetítésben 350-en tanulhatnak.

Az orvostudományi képzésekben 2800-an, a pedagógusképzésben 1600-an, a sporttudományokban 450-en, a társadalomtudományokban 1000-en, a természettudományokban 4000-en mélyülhetnek el.

A részösztöndíjasok közül az agrárképzésben 100-an, az informatikai képzésben 4600-an, a műszaki képzésben 7600-an, az orvostudományi képzésben 100-an, a természettudományos képzésben 3150-en tanulhatnak.

Jogot például teljes támogatással Miskolcon, Pécsen és Szegeden lehet tanulni, míg résztámogatással 50-50 hallgató a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen (ELTE) és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen folytathat tanulmányokat.

Intézményekre lebontva

A Budapesti Corvinus Egyetemen összesen 625 állami hely lesz, ebből az agrárképzésben 300, a gazdaságtudományok terén 75, az informatikai képzésben 100. Részösztöndíjjal 200-an tanulhatnak majd.

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 2730 teljes állami helyet kapott – ebből a műszaki terület 2200, az informatika 400, a gazdaságtudományok 30 helyet –, részben állami támogatással 2725-en folytathatnak tanulmányokat.

A Debreceni Egyetem keretszáma 2660, ebből az agrárképzés 150, a bölcsész 250, a műszaki képzés 570, az orvosképzés 640, a természettudományok 550 helyet kaptak. Részösztöndíjjal 1350-en tanulhatnak, ebből 440-en természettudományos képzésekben.

Az ELTE-n 3410 állami hely van, ebből például a bölcsészeknek 1050, az informatikának 400, a pedagógusképzésre 530, a természettudományokra 1140 hely jutott. A résztámogatás 1400 helynek jár, ebből az informatika 500, a természettudományok 900, a jogi képzés 50 helyet jelent. A Miskolci Egyetem teljes kerete 1100, ebből 500 a műszaki, a részkeret 720 hallgató.

A Nyugat-magyarországi Egyetem teljes kerete szintén 1100, ebből 220 az agrárképzési, 210 a pedagógusi, 200 a természettudományos keretszám, részösztöndíjjal 380-an tanulhatnak.

Az Óbudai Egyetemen 1940 teljes állami támogatású hallgató lesz, ebből 1620-an műszaki vonalon tanulhatnak, részösztöndíjjal 1970 diákot lehet felvenni, ebből 1550 a műszaki.

A Pécsi Tudományegyetem teljes állami kerete 2300, ebből 620 az orvosi, 340 az informatikus és 460 a természettudományos képzésben részt vevő hallgató, a részösztöndíjasok száma 1125 lesz.

A Semmelweis Egyetem 1085 állami ösztöndíjat kapott, és további 740 helyet

egységes, osztatlan képzésben teljes támogatással.

A Szegedi Tudományegyetem 2495 hallgatót vehet fel teljes támogatással, közülük 900 természettudományos, 230 orvosi képzésben vehet részt, 90 helyet kaptak a jogi, 270-et az informatikai területekre. A részösztöndíjasok száma 1235.

A tavalyihoz képest 343-mal csökkent alapképzésben az állami finanszírozású, állami ösztöndíjas képzésre felvehető száma, míg a mesterképzésben 176-tal többen részesülhetnek az idén állami ösztöndíjas képzésben összegyűrt szinten a Miskolci Egyetemen, ami a vártak megfelelően alakult *dr. Patkó Gyula* rektor szerint. „A térség súlyos pedagógushianyához fog vezetni a tény, hogy az évekkel korábbi 1300-as sárospataki diáklétszámot tekintve most csak 40 állami ösztöndíjas helyet kapott a Comenius Főiskolai Kar. A gazdaság-, illetve jogász-képzés pedig minden állami finanszírozású helyet elveszített. Két, az adott tudományterületen országosan vezető karról van szó: míg a gazdaságtudományi kar két Felsőoktatási Minőségi Díjjal, addig a jogi kar az országban egyedülállóként két Kiválósági Díjjal rendelkezik, és egyebek mellett oktatói minősítésben is az országos listák élén állnak” – mondta el a rektor.

Közben a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája Jog- és Igazgatástudományi Szakmai Szövetségének tagjai a tagönkormányzatok hallgatóinak képviselőjében arra kérik a kormányt, hogy emelje meg a 2012/2013-as akadémiai évben az osztatlan jogász-képzésre vonatkozó államilag finanszírozott keretszámot. (Forrás: HR Portál)

MEGALAKULT A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem megalapítása a legerősebb bizonyítéka, hogy a Magyarországot vezető polgári, nemzeti, kereszténydemokrata közösség a jövő oldalán áll, és maga is a jövőhöz tartozik – ezt mondta *Orbán Viktor* a Zrínyi Nemzetvédelmi Egyetem, a Rendőrtiszti Főiskola és a Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Kara jogutódjaként január 1-jén létrejött intézmény január 11-i alapításán. Szerinte most az új alkotmányos rend konszolidálása következik, de ehhez erős állam kell, amely megvédi polgárait, és minőségi oktatást nyújt.

„Lesz erőnk és tudásunk sikeres nemzeté válni, sikeres országot építeni, és többé nem hagyjuk magunkat eltéríteni a saját céljainktól. Nagy dolgokra vállalkoztunk, és véghez fogjuk vinni ugyanúgy, ahogy megalkottuk az új Alaptörvényünket, ahogy

stabilizáltuk az ország pénzügyi helyzetét, ahogy tavaly több mint 200 törvény elfogadásával átszerveztük az életünk szinte minden fontosabb területét, és ahogy ezt az új egyetemet megalapítottuk” – közölte a miniszterelnök.

Az egyetem indulófeltételeit biztosító miniszterek közül *Navracsics Tibor Patyi András* rektor nyakába láncot akasztott, *Hende Csaba* az eskü letételekor használt pédumot, *Pintér Sándor* pedig a hitelesítő pecsétet adta át. Az öt évre kinevezett rektor szerint minden tudományhoz értő közzolgálat kell képezni, az egyetem pedig a kormányzati munka kutató- és háttérbázisává válik. A Honvéd Művész Együttes férfikara elénekelt a Kölcsey Ferenc Huszt című verséből készített kórusművet, a köztársasági elnök felesége és *Kövér László* pedig felavatta az egyetem zászlaját. (Forrás: ATV.hu)

ÉRTELMETLENÉ TESZI A DIÁKHITEL A FELSŐOKTATÁSI REFORMOT

Kétszázalékos, fix kamatozású hitelkonstrukcióként mutatták be a Diákhitel 2-t a január 17-i kormánybizottsági sajtótájékoztatón. Minőségi és fenntartható felsőoktatás alapjait rakta le a kormány – mondta Giró-Szász András kormánybizottsági vezető. Az állami kamattámogatás többre fog kerülni, mint a Széll Kálmán Tervben meghirdetett megtakarítás.

A Diákhitel 1-et a továbbiakban csak az állami ösztöndíjas hallgatók vehetik igénybe. Ez a hitel továbbra is szabad felhasználású lesz, a kerete azonban évi 400 ezer forintról 500 ezerre emelkedik. A részösztöndíjasoknak és az önköltségeseknek a kormány kötött felhasználású hitelkonstrukciót hozott létre, az úgynevezett Diákhitel 2-t. E kötött felhasználású hitel az oktatás önköltségét fedezi, és közvetlenül az intézmény kapja. Az összegnek nincs felső határa, a képzés önköltségétől függ. A fizetendő költségekről Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár azt mondta, a kormány határösszegeket közöl az egyetemekkel, főiskolákkal, amelyek e határon belül fixálhatják a saját intézményük vonatkozásában a képzések költségeit.

Többre kerül, mint amennyit megspórolnak

Az intézmények a konkrét összegeket január végére ígérték. A kormány a Diákhitel 2-höz rendkívül kedvezményes állami

kamattámogatást társított: a 2012. szeptembertől felmenő rendszerben életbe lépő diákhitel 2-t a tanulmányokat követően fix, 2 százalékos kamatozás mellett kell törleszteniük a hallgatóknak. A fennmaradó részt kamattámogatás formájában az államnak kell fizetnie.

Giró-Szász András kormánybizottsági vezető elmondta: a diákhitel folyamatosan emelkedő kamattámogatás-költsége eléri, ha nem meghaladja a Széll Kálmán Tervben lefektetett, felsőoktatást érintő megtakarítást. A Diákhitel 2 törlesztését legkésőbb a 35. életév betöltése után meg kell kezdeni (a Diákhitel 1-nél ez a határ a 40. életév), de ugyanúgy van lehetőség arra, hogy akár az aktív évek végéig is törlesszenek.

A Széll Kálmán Terv az új keretszámokkal 2014-ig 88 milliárd forint megtakarítást tervezett be, 2012-ben 12, 2013–2014-ben 38–38 milliárdot. Giró-Szász közölte, a kormány gondolkodik azon, hogy

azoknak a hallgatóknak a felhalmozott tartozását, akik a közszolgáltatásban helyezkednek el, az állam majd valamilyen konstrukcióban átvállalja – a kormány ezzel is vonzóbbá szeretné tenni a közszolgálati karrier lehetőségét a legtehetségesebb hallgatók számára.

Két kockázatközösség lesz

Bugar Csaba, a Diákhitel Zrt. vezetője hangsúlyozta, két kockázatközösség lesz. A Diákhitel 1 magas visszafizetési hajlandósága alapján – az adósoknak nagyjából csak 3 százaléka nem fizeti vissza a hitelt rendszeresen – arra számít, hogy a Diákhitel 2-nél is ez lesz a helyzet. A konstrukció finanszírozása szerinte a Magyar Fejlesztési Bank és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) forrásai segítségével megoldható. Míg a Diákhitel 1 esetében a jövedelem legfeljebb 6 százaléka lehet a törlesztőrészlet, a Diákhitel 2 esetében ez legfeljebb 4 százalék lesz. (Forrás: hvg.hu)

Ahol a tudásért fizetni kell

Nyilvánosságra hozta a 2012-es felvételi tájékoztató hivatalos kiegészítését az Oktatási Hivatal és a Nemzeti Erőforrás Minisztérium. A dokumentumban az áll, hogy több képzési területen – néhány szak kivételével – egyáltalán nem lesznek állami ösztöndíjas helyek.

A jogi képzési területen csak az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem indíthat államilag finanszírozott, osztatlan jogászképzést, a többi egyetemen kizárólag önköltséges hallgatóként lehet majd tanulni. A közigazgatási, rendészeti és katonai képzési területen az igazgatásszervező és a nemzetközi igazgatás alapszak nem indul állami ösztöndíjas formában – államilag finanszírozott igazgatásszervező-képzés egyedül a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen lesz. A gazdaságtudományi képzések közül egyedül az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaságelemzés, a közszolgálati és a nemzetközi gazdálkodási alapszak indul állami ösztöndíjas formában. A társadalomtudományi karok a szociális munka, a szociálpedagógia, az informatikus könyvtáros, a kulturális antropológia és a szociológia alapszakhoz kaptak állami támogatást, illetve néhány „egyéb, ide tartozó szakhoz, speciális esetben, kis létszámban”.

A magánfőiskolák 2012 szeptemberében egyetlen állami ösztöndíjas hallgatót sem vehetnek fel alapképzésre, egységes, osztatlan szakra és felsőfokú szakképzésre. Ezekben az intézményekben csak önköltséges hallgatóként lehet majd tanulni. (Forrás: Eduline)

ELFOGADTÁK A HALLGATÓI SZERZŐDÉSEKRŐL SZÓLÓ RENDELETET

A kormány január 19-én jóváhagyta a felsőoktatási hallgatói szerződésekről szóló rendeletet, melynek értelmében a szerződést kötő hallgatóknak 20 év alatt kétszer annyi ideig kell dolgozniuk Magyarországon, mint amennyi ideig képzésük tartott. Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtitkár szerint a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény számos olyan újdonságot tartalmaz, melyek konkretizálása most folyik. Ilyen többek közt a hallgatói szerződések kérdése is. Kiemelte: a hallgatói önkormányzatok is elfogadták a szöveget.

Az államtitkár emlékeztetett, hogy az új törvény új struktúrába rendezte a felsőoktatási képzés finanszírozását: teljes, illetve részösztöndíjjal és önköltséges módon lehet részt venni a képzéseken. A szerződéseket az Oktatási Hivatal köti majd az állami ösztöndíjban részesülő hallgatókkal. A szerződéskötés senkire nézve sem kötelező. Akinek nem felelnek meg a feltételek, az áttérhet önköltséges képzési formára. A szerződés értelmében mindenkinek kétszer annyi időt kell dolgoznia Magyarországon, mint amennyi időt képzése igényelt. Ennek teljesítésére a képesítés megszerzésétől számítva 20 évi időintervallum áll a szerződő rendelkezésére.

Aki nem teljesíti vállalt kötelezettségét, visszafizeti képzése díját

Az oktatásért felelős államtitkár felhívta a figyelmet arra, hogy azok, akik valamilyen okból nem teljesítik a szerződésben vállaltakat, képzésük díjának visszafizetésére kötelezhetők. Vannak azonban könnyítések, illetve kivételek. Azoknak a hallgatóknak, akik állami támogatásban részesülnek, de diplomát nem tudnak szerezni, képzésük összegének 50 százalékát kell visszafizetniük. A három gyermeket szülő nők mentesülnek a költségek visszatérítése alól. A fogyatékkal élők, a hátrányos helyzetűek, illetve a külföldi hallgatók további könnyítésre jogosultak. Hoffmann bejelentette, hogy egy másik rendeletben szabályozzák a jogász és gazdasági képzéseken ösztöndíjjal tanuló hallgatók visszafizetési kötelezettségeit. Mivel a támogatott létszámkeret felosztása során a természettudományokra, illetve az informatikai és műszaki területekre helyezték a hangsúlyt, a jogász vagy a gazdasági szakot elvégzők diákhitelét az állam visszatéríti abban az esetben, ha a hallgató a későbbiekben az államigazgatásban helyezkedik el. (Forrás: kormány.hu)

VOLT EGYSZER EGY FÓRUM

Részlet dr. Szabó Gellért előadásából, amely a magyar közoktatás napi PSZ-rendezvényen hangzott el

Ködbe vesző jövő címmel a közoktatás aktuális kérdéseivel foglalkozó, nagy sikerű fórumot tartott a Pedagógusok Szakszervezete november 12-én. A rendezvényen a magyar közélet jelentős személyiségei, szakmájuk kiváló ismerői tartottak előadást. *Dr. Kolláth György* alkotmányjogász az Alaptörvény bevezetésének következményeiről, *dr. Soós Károly Attila*, az MTA ny. tudományos főmunkatársa a magyar gazdaság jelenlegi helyzetéről és jövőbeni alakulásáról, *dr. Szabó Gellért*, a Magyar Faluszövetség elnöke az önkormányzatok tervezett átalakításáról és annak a közoktatásra gyakorolt következményeiről, *Fábry Béla*, a Magyar Pedagógiai Társaság alelnöke a közoktatás tervezett átalakításáról és annak következményeiről és *dr. Tausz Katalin*, az ELTE Társadalomtudományi Karának dékánja az új nemzeti köznevelési törvény tükrében az esélyegyenlőségről, gyermekszegénységről beszélt. Azoknak, akiknek nincs módjuk a honlapon – www.pedagogusok.hu – meghallgatni, ebben a számunkban dr. Szabó Gellért előadásából mutatunk be szerkesztett részleteket.

**„Kedves elnök asszony,
kedves pedagógus kollégák!**

Tisztelettel és barátsággal köszöntöm valamennyiüket. Én egy falusi polgármester szemszögéből kívánom a mondanómat előadni. (...)

Arról egészen komolyan meg vagyok győződve, hogy nem reflektorral és villatófényel fogunk tudni utat mutatni egymásnak ebben a ködös jövőben, próbálja mindenki a gyertya szerepében jól érezni magát. Nos, a pedagóguslét, polgármesterlét közszolgálatot jelent. A nemzeti köznevelésről szóló törvény ezt deklarálja is, a köznevelés nem szolgáltatás, hanem közszolgálat. Közszolgák vagyunk tehát, szolgának ott van helye és értelme, ahol úr is van. Tehát vannak közurak is. Azonban még mielőtt ennek az egysíkúságát, az uraság felfelé való irányultságát rögzíteném önökben, leszögezem, én magam is közúrnak tekintem önmagam. Hogy tudom én ezt állampolgárként betölteni? Úgy, hogy felelős polgára vagyok ennek az országnak, aggódó tagja vagyok a hazának mint közszolgálat is.

Az egészen biztosan nem járja, hogy az úr rosszabb helyzetben legyen a szolgánál. Jelenleg a helyzet, meggyőződésem szerint, ez. Akár egyénenként, akár családokról, akár településekről beszélünk, a biztonságérzetünk még mindig sokkal nagyobb, mint a nemzetnek, az országnak a biztonságérzete. Nem mondhatjuk el sajnós, hogy üres az államkasszánk, egészen pontosan roppant sok pénzt kellene abba beletennünk ahhoz, hogy elmondhassuk, hogy immár üres. Ebben a szellemben szeretném tehát a helyünket láttatni.

Engedjék meg, hogy falusi polgármesterként a múlttól csak nagyon röviden szóljak, merthogy ennek valamenynyien részesei voltunk, önök is, mi is. Az a szemlélet, ami az oktatás-nevelés intézmény-összevonása terén 2007-ben kulminált, a mi falunkat is elérte. Egy Kecskemét melletti településről, Szentkirályról van szó, lakosság számunk 1977. Aki a köznevelési törvény tervezetét és az önkormányzati törvény tervezetét ismeri, az pontosan tudja, hogy ennek a számnak fontos jelentősége van. A társulás, ez a bizonyos önkéntes társulás, kiútkeresés, bocsánat a szóért, menekülés, ez folyamatosan nyomasztja, terheli a hétköznapjainkat. Akkor előtűnik is ott állt az az út, hogy társuljunk.

Én meg vagyok győződve arról, hogy ennek a célnak nem csak hátsó szándékú és rosszhiszemű táplálói, kiöltői voltak. Azonban az, ami a falu szintjén jelentkezett, a szülők, gyermekek, pedagógusok szintjén, roppant rosszul sült el. A mi falunk nem társult. Megtartottuk a saját iskolánkat 163 gyerekkel, 70 óvodással, és vállaltuk azt, hogy elengedjük azt a körülbelül 20 millió forintot, amely többletbevételként hozzánk eljutott volna. Ennek az oka roppant egyszerű: az a falusi közösség, amit én szolgálok, nem „négyévekben” gondolkodik. Mindazt, ami a faluközösség jövőjét, sorsát illeti, többnyire közö-

sen, a saját bőrünkön érzékelve igyekszünk eldönteni. 20 millió forint elengedése nem járt együtt azzal a közvetlen veszéllyel, hogy a következő hónapban nem tudunk bért fizetni. Egy másik dolog is volt: a faluközösség arra, hogy a gyerekeinknek az ételt ezután nem a mi falunkból felvásárolva, a mi asszonyaink főzik, hanem közbeszerzéssel kell majd valakinek odaítélni ezt a szolgáltatást, azt mondta, hogy ezt nem vállaljuk. Azóta is tartjuk magunkat, azonban a kilátásaink a köznevelési törvényt illetően roppant izgalmasak.

(...) A jelenlegi helyzet szerint nincs döntési szabadságunk abban, hogy akarja-e Szentkirály faluközössége a maga áldozatát hozzátenni ahhoz, hogy az iskoláját, óvodáját ismét megtartsa, ez a lehetőség, úgy tűnik, hogy el van előlünk zárva. Klasszikust szeretnék idézni ugyanabból a megközelítésből. Alexis de Tocqueville, a XIX. század fordulóján élt francia politikus a *Demokrácia Amerikában* című művében írja a következőt: „A községi intézmények ugyanazt jelentik a szabadság számára, mint az elemi iskola a tudomány számára. A nép általuk fér a szabadsághoz, s tanulja meg, hogyan élhet vele békésen, és szokhat hozzá alkalmazásához. Községi intézmények nélkül a nemzet létrehozhat szabad kormányzatot, de nem ismerheti meg a szabadság szellemét.” Szentkirály faluközössége 2007-ben élt, és érezte, és tudta ennek a szabadságnak a súlyát, és szabadon dönthetett. A magyar nemzet ezt a szabadságot évtizedek óta nem élvezheti. Ezt kell mindenáron erősítenünk. A helyreállítás nagyon messze van, de hogy rendelkezessünk szabadon a jelenünkkel, és adhassunk jövőt a valamennyiünk által aggódva féltett és nevelt gyermekeinknek, ez mindennél fontosabb.

(Folytatás a 17. oldalon)

VOLT EGYSZER EGY FÓRUM

(Folytatás a 16. oldalról)

És más megvilágításból ugyanez kortársa, Eötvös József szavaival: „A község, ha önállólag rendelkezik, sohasem veszi szem elől a költségpontot, s ennél fogva gazdálkodik. De, ha az állam a vállalkozó, akkor kívánalmainak tökéletes kielégítését igényli tőle.”

A Magyar Faluszövetség elnökeként egy országjárást végzek öt helyszínen. A harmadik helyszín következik majd hétfőn, és ez a bizonyos költségpont, ez mindenütt előkerül. Az állam lesz majd a feladatellátó. Abból az alapvetésből, hogy mindjárt a törvénytervezetünk elején rögzíti a jogalkotói szándék azt, hogy az állam feladata az alapfokú oktatás, érdekes helyzetek adódnak. 2 ezer lakos alatti település polgármestere mondja, hogy a közeli, 2 ezer lakos fölötti polgármester kollégája kereste meg azzal, hogy „majd társulunk”. De ebben a 2 ezer lakos alatti faluban, az iskolában közel 200 gyerek van, a 2 ezer lakos feletti, közeli faluban pedig 130. És a társulás a törvény erejénél fogva jobb pozícióba helyezett kolléga számára azt jelenti, hogy „a ti felsős gyerekeitek majd a mi iskolánkba járnak, ott úgyis van hely”.

Kedves pedagógus kollégák! Emberi gyarlóságok nyilván ezek, azonban az a kiélezettség, ami a jövőt illetően bennünk, polgármesterekben és szülőkből is munkál, ilyen alantas helyzeteket teremt. (...) Borzasztó nagy a távolság az állam és az önkormányzati feladatellátás között. Én szívből remélem azt, hogy az, ami felelős politikusainktól elhangzik, magyarul, hogy az a remény, hogy az önkormányzatok többsége visszakéri ezt a bizonyos feladatellátási jogot, ez valóban megvalósul. Ehhez azonban kellene látnunk, hogy az a kondíciók, amelyek között eddig léteztünk, miként változnak majd. Jelenleg ez ismeretlen. Mindaz, ami feladatfinanszírozás címén az önkormányzati törvényben rögzül, bennünket nem nyugtat meg. Merthogy nem azt mondja a törvény, hogy a feladathoz a teljes finanszírozást biztosítja, hanem hogy arányos költségvetési támogatást ad. Egy másik szakasz viszont előírja azt, hogy a feladatfinanszírozás kifejezetten úgy kell hogy történjen, hogy ösztönözze, inspirálja az önkormányzatot saját bevételek növelésére. És ez jól van így. Azért van jól így, mert ez a szabadságot, a döntési szabadságot és felelősséget egyedüli módon tudja csak fenntartani. Akkor viszont az állami szerepet kell úgy formálni, hogy érezze a súlyát a közösség

és az egyén a saját aggodásának, buzgóságának, áldozatkészségének.

Kedves jelenlévők! Az előttem szóló alkotmányjogász-professzor említette az alkotmányunk visszasságait. Egyet én is hadd mondjak! Jó az a biztonság, amiben a kisebb közösségek a nagy közösség, a nemzet közössége felé reménykedhetnek, és ha bajban vannak, akkor az segíti őket. Azonban az a bizonytalanság, amely a megyei önkormányzati intézmények és a hozzájuk kapcsolódó vagyon, ingatlan átvételére vonatkozó törvény körül van, aggaszt bennünket. Egészen pontosan arról van szó, hogy a jelenlegi alkotmányunk a 12. szakasz (2) bekezdésében egyetlen mondatot rögzít, ami így hangzik: „A magyar állam tiszteletben tartja az önkormányzati tulajdont.” Ez a parlament által elfogadott és jelenleg hatályos alkotmányunknak a módosulásával úgy cserélődött – ezt szó szerint már nem tudom idézni –, törvény előírhatja azt, hogy önkormányzati tulajdon államhoz, más önkormányzathoz ingyenesen kerüljön. És ami az iskolánkat kifejezetten aggályossá teszi: nem tudom, megfigyelték-e a törvénytervezetben, hogy az egész a feladatellátásról, a feladatellátó szerepváltásról szól. Ennek a felelőse ezután nem az önkormányzat mint kötelező feladatellátó és hatáskör-címzett, hanem az állam. (...) A törvény szövegéből viszont az a szellemiség árad, hogy a feladattal együtt a vagyonnak is mennie kell. Én ezt tudom belőle kiolvasni. Ezt a félelmemet erősíti meg az Alaptörvénynek a 31. cikke, amely kimondja, hogy az önkormányzati tulajdon és az állami tulajdon nemzeti vagyon, és a nemzeti vagyonról törvény rendelkezik.

Nem áll szándékomban elvitatni azt, hogy felelősen akarnak gondolkodni országunk vezetői. (...) Én lelkesültem, és most is tudok lelkesülni azért a kormányprogramért, amit Nemzeti Együttműködési Program címén a magyar kormány zászlajára tűzött. Azonban azt világosan kell látni a képviselőinknek is, hogy a kétharmados többség és az a cél, amit a kormányprogram megfogalmaz, most válik számunkra világossá. És tudomásul kell vennünk azt, hogy a kétharmad és a kormányprogram roppant fontos és nagyon jó eszköz, de speciálisan ebben meg ebben, meg amabban a másik kérdésben mi, akik a felhatalmazást adtuk, egész másra gondoltunk.

Kedves jelenlévők! Az időm lassan letelik, de mielőtt elköszönnék, szeretném egy paraszti logikával belátható összefü-

gését önök elé tárni ennek a bizonyos, általam eddig feszegetett felelősségnek, önfenntartóképesség-növelésnek, szabadságnak. Ez pedig nem más, mint az egyik európai uniós alapelvnek, a szubszidiaritásnak a kérdése. E tekintetben is az iskolák példáival tudok előállni. A szubszidiaritást az 1947-es római egyezmény, és később a maastrichti egyezmény is megerősíti. Nem használja a szót, csak azt mondja, hogy ami a tagállamok részéről nem megvalósítható, azt oldja meg a közösségi szint. De csak azt, amit a tagállam nem tud megtenni. Ez értelmezhető úgy, hogy minden döntésnek a lehető legalacsonyabb szinten kell megszületnie. Ez azonban a szubszidiaritásnak egy kihehélt és leegyszerűsített értelmezése. Subsidium affere – ez a latin kifejezés azt jelenti, segítséget odavinni. A szubszidiaritás a legegyszerűbb és a legfontosabb egységtől, az egyéntől indul. Úgy kezdődik a szubszidiaritást legszabatosabban megfogalmazó szöveg, hogy amit az egyén a saját ereje és iparkodása, képessége révén képes ellátni, azt tőle elvonni vagy másra ruházni nem szabad. Tőle elvonni külső ember, hatóság, csoport képes, másra átruházni, mástól elvárni pedig az egyén tud valamit. A dolog lényege tehát az, hogy vannak ügyek, vannak területek, amelyeknek a teljesítését, kézben tartását senki mástól nem várhatjuk el, nem háríthatjuk át a felelősséget. Mi az, ami ilyen? Nem szabad hazudni, nem szabad lopni, nem szabad káromkodni. Bárki tesz is ilyet, az ő viselkedése nem hozhat számunkra felmentést ugyanerre. És folytatódik ez a szöveg azzal, hogy ennek a logikának mentén mindazt, amit egy kisebb közösség el tud látni, egy magasabb szinten szerveződött közösségre áthárítani isten elleni véték, a társadalomnak súlyos vesztesége. Merthogy minden társadalmi tevékenység segíteni – subsidium affere – köteles a társadalom testének egyes tagjait, ellenben soha nem szabad bomlasztania vagy bekebeleznie azokat. Ha már nem segít, legalább ne bomlassza, és ne akarja bekebelezni. (...)

Na, de hát 2006, 2007, 2008-ban, amikor a falusi iskolákért küzdöttünk, azok a döntések, amelyek a társulásról, osztályok összevonásáról, megszűnéséről, elbocsátásokról szóltak, hol születtek meg? Nemde helyben? Érvényesült a szubszidiaritás elve? A római és a maastrichti szerződés szerint igen. És eszerint a lényegi értelmezés szerint is érvényesült?

(Folytatás a 18. oldalon)

ÖTVÖS KÁROLYNÉ, MATYÓFÖLD SZÜLÖTTE

Sokan élnek közöttünk olyanok, akik a napi munkát nem robotnak tekintik, örömeiket lelik benne. Ám túl ezen legfőbb törekvésük az, hogy tevékenységükkel építsenek, szebbé, jobbá tegyék mindannyiunk életét. Új rovatunkban ilyen embereket mutatunk be. Elsőként *Ötvös Károlyné Pozsa Mária*t, Pedagógus Szolgálati Emlékéremmel kitüntetett, aranydiplomás óvónőt. Nyugdíjasként férjével együtt Miskolcon él. Tanulmányait szintén ott, a Kossuth Óvónőképzőben kezdte, majd Szarvason, a főiskolán fejezte be. A mai napig hálával és tisztelettel gondol *Sárközi Andornéra* – Apáczai-díjas igazgatónőre –, akit példaképének tekint.

Ötvös Károlyné magáról azt írja: „Pályakezdként 1954-ben Hejőcsabán, a Sütő úti óvodában szolgáltam először óvó néninek, ahol 27 évig neveltem, oktattam a település 3–6 éves korú gyermekeit 42 fős csoportokban.

A '70-es években Miskolcon – a magas gyermeklétszám miatt – a meglévő óvodák nem tudták fogadni az óvodás korú gyermekeket, így szükségmegoldásként panel társasházakban, úgynevezett lakásóvodák kialakításával oldották meg az elhelyezést. Az avasi Mednyánszky úti társasház hat másfél szobás lakásában 240 gyermekkel, 21 dolgozóval, udvar és konyha nélkül hat családdal éltünk együtt békekészen. Itt 12 évig voltam az intézmény vezetője, ahol nyugodt munkahelyi légkör és kiváló munkatársak vettek körül. A munkám volt az életem öröme, és mindenem a gyermek. Óvodásaimtól, munkatársaimtól ma is sok szeretetet kapok. Ha nézegetem a kitüntéseimet, a szakszervezeti elismeréseket, úgy érzem: megérte.

Gyökereim a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szentistvánhoz kötnek. Lélekben mindig ott vagyok otthon, hiszen Matyóföldön születtem. A világhírű három matyó település – Mezőkövesd, Szentistván, Tard – Mátyás királyhoz kapcsolódik. A különböző gyönyörű népviseletek, a hímzés, a régi szokások felelevenítése, a népművészet ápolása ma is virágzik. Nekem is véremlékben van a művészet, a zene, a tánc szeretete. Édesanyám is – amíg élt – matyó szoknyában járt. Varrott surcának selymes virágmotívumait már kiskoromban tanította nekem. A porban vagy a felocsolt, elsimított földön letört orgonággal türelmesen rajzolgattunk. Mai lakószobánk egyik falát is ilyen virágok díszítik.

Érdeklődésem és szabadidős tevékenységem széles körű maradt nyugdíjasként is. Tíz éve tevékenykedem a Magyar Alkotók Internetes Társulása Közhasznú Egyesületében, ahol művészetpártoló barátokra leltem. Írók, festők, költők, grafikusok, szobrászok között az évente megrendezett tarcali alkotótáborban nagyon jól érzem magam. Mindig motoszkál bennem valami új. Így vált valóra az az elképzelésem, hogyan lehetne a matyó népművészetet még jobban fellendíteni. Úgyes kezű asszonyok ma is többen ápolják, drukkolják, hímezik a szebbnél szebb szentistváni

virágmintákat, így azt az üvegre festéssel újszerűnek éreztem. Családom, barátaim nagy szorgalommal gyűjtögették a különféle üvegeket, én pedig ráfestettem virággirlandjaimat. Miskolcon, Budapesten és vidéken, valamint szülőfalumban 28 kiállításon gyönyörködhetek a látogatók a munkámban.

A 2010/2011-es tanévben Szentistvánon, az István király Általános Iskolában 12 ügyes kezű, érdeklődő alsó tagozatos kisdíjakkal üvegfestő szakkört hoztunk létre. *Kiss Lajos* igazgató úr örömmel biztosította számunkra az olcsónak nem mondható festékeket, eszközöket. Én Miskolcra heti egy alkalommal térítés nélkül vállaltam a szakkör irányítását. Nagy boldogság volt látni a tanév befejeztével az iskolában rendezett kiállítást, ahol a tanuló, a tantestület, a szülők és a falutévében mindenki láthatta a gyermekek egész évi munkáit, a népművészet gyöngyszemeinek továbbadását. A köszönet és az emléklap átadásakor megfogalmazódott bennem, hogy ezt a munkát nem szabad abba hagyni, folytatni kell. Így ebben a tanévben is – kezdő-haladó formában – folytatjuk az üvegfestő szakkört. Az az igazi boldogság, hogy nyugdíjasként is tehetek még valami értékeset és hasznosat a gyermekekkel a népművészetért.

VOLT EGYSZER EGY FÓRUM

(Folytatás a 17. oldalról)

Hát nyilván nem. Merthogy mi (falusi polgármesterek) hoztunk volna más döntéseket is, de hát nem volt muníció, nem volt eszköz, amivel biztosítottunk láttuk volna azt, hogy mi a magunk lábán meg tudunk állni. És ez a bizonyos társadalmi tevékenység, támogatni, segíteni a test egészének az egyes részeit, ez csak felülről lefelé elvárható kötelezettség, csak a felső szintnek kell támogatnia az alsóbb szinteket? Nemde visszafelé is ugyanez a helyzet? Nemde társadalmi tevékenység az, amit mi, egyének végzünk polgármesterként, képviselőként, amikor eldöntjük, hogy mi legyen az iskolánkkal, országgyűlési képviselőként arról, hogy milyen törvényeket fogadjunk el, pedagógusként arról, hogy hogyan neveljük a gyereket. Szülőként arról, hogy vállaljunk-e gyereket. Az állam a legnagyobb közösségnek és az egyénnek ez a fajta szeretkezése. Ez hiányzik a magyar közéletből. Nem bízunk egymásban sem, az állami vezetőinkben sem, nincs kommunikáció igazán közöttünk. (...) Nem tudjuk, hogy mi van a törvénytervezetben, és mi kerül majd a végszövegbe. És nem tudjuk, hogy mennyire kell félnünk ettől a bizonyos saját lábón ál-

lástól – ez a viccesnek tűnő helyzet eléggé húsba vágó. Nem tudunk sokat egymásról, vak emberként kezelnek minket, és mi is annak tekintjük a döntéshozókat. Azokat, akik valamiféle szempontok szerint látják úgy, hogy amit kitalálnak törvénytervezet formájában, az jó. Hogy ez hatalomgyakorlási technika, elvakultság vagy olyan érdekeknek és viszonyoknak a megléte, amelyekről nekünk nincs tudomásunk, csak esetleg hallomásból értesülünk róluk, azt nem tudjuk.

Mindaz, ami önkormányzati érdekképviselő címen zajlik, mindaz, ami szakszervezeti ágazati egyeztetés címen zajlik, elég kevésbé hatékonyan mondható. (...) Úgy gondolom, hogy fel kellene ismernünk azt, hogy nem a vakok egymást kísérése az igazi út, hanem annak a személyes kommunikációnak, a dialógusok tömkelegének az elindítása, ami valamiféle kiutat, valamiféle fáklyafényt hozhat ebbe a ködös időbe. Engedelmelemmel, egy verssel zárnam mondandómat, amit én a nemzetünk jövője szempontjából hittel vallok. Fodor Ákos kortárs költő neve talán nem ismeretlen a jelenlévők előtt. Versének címe »Három negatív szó: Nincs Semmi Baj.« Szép napot kívánok önöknek!”

Az Apple forradalmasítja a tankönyvkiadást

Az Apple januárban megtartotta izgalmas bemutatóját New Yorkban az e-tankönyvekről, azon belül is az új dimenziókat megnyitó iBooks2, iBooks Author és az iTunes U szoftverekről.

Az iBooks2 interaktívvá teszi a tankönyveket: az iPad teljes képernyőjén élvezhető tananyagokba animációk, diagramok, videók illeszthetők be, a szövegek kiemelhetővé, jegyzetelhetővé, az információk kereshetővé válnak. Az iBook Authorral pedig gyakorlatilag bárki készíthet elektronikus tankönyveket. Az ingyenes app segítségével egy mozdulattal bepakolhatunk szövegeket, videókat, prezentációkat, 3D-s ábrákat az iPad-kompatibilis tananyagokba. Végül az iTunes U a tanárok számára lesz főnyeremény, hiszen e csatornán keresztül hozzáférést adhatnak a diákoknak az általuk feltöltött különböző tananyagokhoz, feladatokhoz, videókhoz. Ez a program egyébként már eddig is elérhető volt számos egyetemen és főiskolán; ezentúl bárki használhatja majd képzésekhez.

Az Apple a projekt során három nagy tankönyvkiadóval szövetkezett, a – részben már elérhető – e-kiadványok ára 15 dollárnál kezdődik. Az amerikai elektronikus tankönyvpiac eddig több sebből vérzett. Először is azért, mert az e-tananyagok nagy része a nyomtatott kiadványok elektronikus másolata volt. Továbbá eddig nem volt olyan hardver, amely megfelelően megjelenítette volna az e-könyveket. A PC-s megoldás kényelmetlen és túlságosan drága, az e-readerek pedig túl kicsi képernyővel rendelkeznek, és eléggé behatárolja a lehetőségeket az is, hogy kijelzőjük alkalmatlan a színes anyagok megjelenítésére.

A most demonstrált megoldások idővel komoly változást jelenthetnek e téren. Profitálhatnak a remek eszközökkel gazdagodó tanárok; a sokkal színesebb, élvezetesebb, interaktívabb oktatásban részesülő diákok (akiknek egyúttal a könnyebben cipelhető iskolatáska örömeiben is részükhöz lehet), továbbá a tankönyvkiadók. És nyilván siker esetén az Apple sem fog rosszul járni.

Az iPad az Apple második legkeresettebb terméke (természetesen az iPhone az első); a cég információi szerint eddig 41 millió internettábla kelt el világszerte, ebből 1,5 millió készüléket használnak oktatási célra. Ami az új alkalmazások elterjedésének gátat szabhat, az elsősorban az iPad ára: a tablet jelenleg 500 dollárba kerül.

(Forrás: USA Today/Washington Post)

Gyorsabb és olcsóbb Intel Classmate notebookok iskolásoknak

Az Intel bevezette a következő generációs Intel „Classmate PC”-ket, amelyeket tanulók számára fejlesztettek. Az új Classmate PC a korábbinál magasabb teljesítményével nagyobb élményt kínál a felhasználóknak. Az új masinát a külső fizikai behatásokkal (leesés, folyadék) szemben rendkívül ellenállóan tervezték, és jelentős mértékben – tíz órára – megnövelték a telep élettartamát.

Az új generációs Classmate PC az Intel kétmagos Atom N2600 mikroprocesszorán és az NM10 lapkakészletén alapul. A hordozható masina 1 GB vagy 2 GB memóriát, 8 GB, 16 GB vagy 32 GB kapacitású szilárdtest-meghajtót (SSD = Solid State Drive) vagy 2,5 hüvelykes soros ATA merevlemez meghajtót, 10,1 hüvelykes, víznek ellenálló 1024 x 600 vagy 1366 x 768 képpont felbontású LCD képernyőt, 2 megapixeles kamerát, „folyadékbiztos” billentyűzetet, 100 Mb/s Ethernet csatlót és Wi-Fi vezeték nélküli modul tartalmaz. A kis gép két operációs rendszerrel – Microsoft Windows és Linux – kapható.

A következő generációs Classmate PC kagyló és átalakítható formátumban kerül forgalomba. A noteszgép támogatja az új többérintő- és írólehetőségeket, amelyek a tanulóknak lehetővé teszik a közvetlen írást a képernyőre. Az érintőképernyő, a speciális toll és a kézírás felismerő szoftver „írás papírra” megoldást kínál.

A Classmate PC olyan alkalmazási szoftvereket is tartalmaz, mint a LabCam és McAfee AntiVirus. Az új masinát olyan neves OEM-ek gyártják, mint az ASI, a Babilon Technologies és a Lenovo.

Kiszűrhetőek a diszlexia korai jelei

Akár négyéves gyerekeknél is jelezheti az agyi szkennelés, hogy később gondjai lesznek az olvasással – állapították meg amerikai kutatók. A Bostoni Gyermekkórház kutatócsoportja szerint nagy jelentőségű, ha a szokásos 7-8 éves kor helyett már 4-5 évesen észlelik az érintett gyerekeknél a diszlexia jeleit, mielőtt még éveken át azzal kellene szembesülniük, hogy hol butának, hol lustának könyvelni el őket környezetük.

Nadine Gaab vezetésével a csoport 36 iskoláskor előtti gyerek agyi aktivitását vizsgálta orvosi képkalkító berendezéssel, miközben a résztvevők feladatot oldottak meg, például meg kellett állapítaniuk két szóról hallás alapján, hogy azonos hangzóval kezdődnek-e. A diszlexiások nehezen ismerik fel a nyelv egyes hangzói közti különbséget, ez okozza, hogy a betűk kiolvasásával is gondjuk támad a későbbiekben. Az olvasáshoz ugyanis szükség van arra, hogy a beszélt nyelv hangzóiból egy megfelelő térkép álljon rendelkezésre a fejünkben, amelyet aztán a leírt jelekkel, a betűkkel kell összekötnünk.

Azt tapasztalták az agyi szkenneléskor, hogy a diszlexiával veszélyeztetett gyerekek bizonyos agyterületein csökkent aktivitás mutatkozott a feladat elvégzése közben. Ezek megfeleltek azoknak az agyi régióknak, amelyekről már korábban leírták a nagyobb diszlexiás gyerekeknél és felnőtteknél, hogy csökkent aktivitást jeleznek olvasási feladatok közben. A tanulmányt az amerikai tudományos akadémia folyóirata, a PNAS legfrissebb számában tették közzé. (Forrás: MTI)

Romániában rövidebb a vakáció

Átszervezték a tanév struktúráját Romániában: tovább tart a téli és a tavaszi szünet, de a nyári rövidebb lesz.

Lényegesen megváltozott a tanév struktúrája Romániában: a téli és tavaszi szünet is egy héttel tovább tart, a nyári viszont rövidebb lesz. Mindez a nyugat-európai modellt követi, és körülbelül 4 millió diákot érint – hangzott el a Duna Televízió január 11-i Híradójában. Vízkeresztkor kellett volna véget érnie a téli szünetnek, de egy héttel hosszabb, mint a múlt tanévben. A tanulók véleményét is figyelembe vették az átszervezéskor. Sok gyerek szerette volna hosszabb ideig élvezni a telet, másrészt eddig rögtön az év végi ünnepek után kezdődött a tanítás, és a gyerekek soha nem pihenten tértek vissza az iskolapadba – nyilatkozta Mirela Aldescu aradi főtanfelügyelő.

Gyakorlatilag a februári egyhetes szünetet hozták előre, úgyhogy az energiafogyasztást tekintve nem beszélhetünk nagy megtakarításról.

A hosszabb téli szünetnek a kisdíjak örvendenek igazán. A szülők egy részének azonban gondot jelent, hogy mire bizza a gyerekeket ebben az időszakban. Az óvodások szüleinek valamivel könnyebb, mert a napközik már kinyitottak, de az iskolákban a tanítás csak hétfőn kezdődik.

MINISZTER URAK, KEDVES BARÁTAIM, HÖLGYEIM ÉS URAIM!

Különleges megtiszteltetés számomra, hogy a svéd embermentő diplomatáról emlékező Wallenberg-évet megnyithatom.

A mai nappal kezdődik meg az emlékévet végigkísérő eseménysorozat Magyarországon és Svédországban, amelyet a két ország szervez egy olyan személyiség tiszteletére, akinek az emléke az egyik legfontosabb szimbolikus kapocs a két nemzet között. Egy svéd diplomata emlékére, aki több tízezer magyarországi zsidó honfitársunkat mentette meg a holokauszt rettenetes tragédiájának idején. Ezért elsőként hadd köszöntsem a svéd diplomácia jelen lévő vezetőjét, Carl Bildt urat.

Úgyszintén szeretném nagy szeretettel köszönteni Yossi Peled miniszter urat annak az Izrael Államnak a kormánya képviselőjében, ahol Wallenberget a „Világ Igazai” között tisztelik. A Világ Igazainak a számon tartása egyike azoknak a dolgoknak, amit feltétlenül érdemes eltanulni Izraeltől: azok megbecsülését, akik a bajban, az igazságtalanság idején kiállnak értünk, s ezáltal univerzális emberi értékek mellett tesznek hitet.

Fontos emlékeznünk Wallenberg zsidó és nem zsidó származású, magyar és svéd segítőitársaira is. Szólni kell Váli Miklósnéről, a Wallenberg Emlékbizottság azon tagjáról, aki, miközben maga is üldözött volt a vézskorszakban, és Wallenbergnek köszönheti megmenekülését, beállt mellé, hogy mint gépiró gyorsítsa a Schutz-Passok kiadását.

Ne feledkezzünk meg a többi embermentőről sem. Azokról a hétköznapi, egészséges erkölcsű emberekről, akik közeli és távoli ismerősöket, barátokat, kollégákat vagy akár teljesen ismeretleneket mentettek. Akik Wallenberghez hasonlóan életük kockáztatásával segítették társaikat. Sajnos azonban nem voltak elegenden.

Magyarország külügyminisztereként különösen fájdalmas kimondanom: a vézskorszak idején a magyar állam megmérgetett, és könnyűnek találtatott. Nem tudta megvédeni állampolgárait, sőt – jöllehet idegen megszállás alatt – de elpusztításukhoz is segítséget nyújtott. Így váltak szülőházjukban hazátlanokká, magyarságuktól és emberi mivoltuktól megfosztva sorstalanokká zsidó magyarok százezrei.

Az, hogy ma a Wallenberg-emlékévet tudatos választásunk alapján a Magyar Nemzeti Múzeumban nyitjuk meg, hitvallás arról, hogy nemzetünk örökre szakított a XX. század sötét szellemével. A szakítás nem jelenti azt, hogy ne tudatosítanánk a felelősséget, amely abból származik, hogy a történelemnek ez az embertelen fejezete többek között a mi országunkban is lejátszódott. Tudjuk, hogy a múlt feltárása és a tanulságok levonása mindennél fontosabb.

Raoul Wallenberg ennek a nemzedéknek azok közé a tagjai közé tartozott, akik kiállásukkal bebizonyították – s itt hadd utaljak az emlékévé mottójául választott Ady Endre-i gondolatra –, hogy lehetséges embernek maradni az embertelenségben.

Igen, amikor tehát felidézzük Raoul Wallenberg budapesti tevékenységét, akkor egyrészt erre a személyes drámára emlékezzünk. Másrészt azonban az ő történetének nemcsak ez a személyes, emberi dimenziója fontos számunkra, hanem a hivatása is. A vézskorszak kritikus napjaiban Wallenberg diplomataként szolgált Budapesten, és így különleges eszköz – saját státusa – volt a kezében. A diplomatától velejárói, a védettség, a „kiváltságok és mentességek” Wallenberg kezében fontos eszközként szolgáltak embermentő munkája során. S aki saját diplomatahivatását komolyan veszi, az nagyon jól tudja, hogy ez milyen nagy felelősség. Wallenberg példaként szolgál későbbi korok diplomatái számára is.

Egy emlékévé mindig egyszerre szól arról, akire emlékezzünk: ki volt ő, és minek tartjuk őt; és azokról, akik emlékeznek: kik vagyunk, és minek tartjuk magunkat.

Raoul Wallenbergre emlékezve amellet teszünk hitet, hogy ideálunk és értékeink az övével azonosak. Amint a holokauszt az egész emberiségnek, a magyar holokauszt az egész magyarságnak, a magyar nemzetnek a tragédiája.

Ezt erősítettük meg nemrég közreadott külpolitikai stratégiai dokumentumunkban is, amelyben leszögeztük, hogy Európa-politikánk és egész külpolitikánk alapját a szövetségeseinkkel és más nemzetközi partnereinkkel egymásért, egymás állampolgáraiért, egymás állampolgárai biztonságáért, jólétéért, szabadságáért vállalt kölcsönös felelősségünk alkotja.

Különös hangsúllyal írunk erről Izrael kapcsán. Magyarország számára sehol a világon nem közömbös az emberek biztonsága, a Közel-Kelet azonban megkülönböztetetten fontos ebből a szempontból. A magyarországi zsidó és az izraeli magyar ajkú, illetve magyar származású közösség rokoni, baráti szálakkal kötődik egymáshoz. Ezek a szálak különös értéket jelentenek a két ország kapcsolatrendszerében.

Amikor most megnyitom a Raul Wallenberg-emlékévet, örömmel hangsúlyozom, hogy személye – még ha egy szomorú korszakra emlékezve is – a jövőben is, mindig összeköti Svédországot, Magyarországot és Izraelt. Emléke mindig jelen lesz Svédországgal és Izraellel ápolat kapcsolatainkban.

Tudjuk, hogy az ismert történelmi körülmények miatt nem vihetünk virágot Wallenberg sírjára. Életének teljes történelmi feltárása, bár még várat magára, de megkerülhetetlen. Sorsa arra is figyelmeztet bennünket, hogy a diktatórikus ideológiák természete azonos. Nem tűrik, nem tűrhetik az igazságot.

Az emlékévé számos rendezvénye kifejezetten a fiatalokhoz szól. Közös feladatunk átörökíteni nemzedékről nemzedékre a felelősséget: nem szabad sodródni a történelem trendjeivel, hanem embernek kell maradni az embertelenségben is. Azt kívánom mindenkinek, hogy legyen elmélyült közös megemlékezés.

(Száz éve született Raoul Wallenberg svéd életmentő diplomata, aki magyar zsidók tízezreit mentette meg a vézskorszak idején. Az embermentés emblematikus alakjának tiszteletére a magyar kormány 2012-t Raul Wallenberg-emlékévének nyilvánította, melyet január 17-én nyitottak meg ünnepélyes keretek között a Magyar Nemzeti Múzeumban. A fenti beszédet Martonyi János külügyminiszter az eseményen mondta el.)